Бүхы бронуудай пролетариннар, нэгэдэгты!

Буряд-Монголой ҮНЭН

КП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 168 (5609)
АВГУСТЫН 24
ВТОРНИК
1948 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

НЭГЭДЭХИ НЮУРТА:

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинда бэлэнэн бэшэгүүд.

Түнхэнэй аймаг үбһэхуряалгынгаа түсэбые дүүргэбэ.

Эб найрамдалые хамгаалгада зорюулагдаһан культурын ажал-ябуулагшадай уласхоорондын конгресстэ хабаадахын тулада советскэ делегаци мордобо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ.

Комбайные бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ!

ХОЕРДОХИ НЮУРТА:

А. Хамаганов.—Худөө ажахыда манай туһаламжа.

М. Гершевич.—Худөө ажахын залуу мэргэжэлтэдые анхаралгай һайнаар уттаха.

Агитаторай ! хүдэлмэринь—поли дээрэ.

Пропагандистнарые бэлэдхэхэ курса.

ГУРБАДАХИ НЮУРТА:

Ив. Очиров.—Стахановскэ вахтада жагсанхай.

А. Атутов.—ФЗО-гэй һургуули дүүргэл...

Н. Цоктоев.—Байгалайхид түрүүлһээр.

Яруунын аймагта.

Е. Иванова.—Һүргуулиин библиотекэнүүдэй номой фондые ехэ болгохо.

В. Мамилов.—Горох хуряалгын онсо өөрэ зүйл.

ДҮРБЭДЭХИ НЮУРТА:

Аягүй ушар (рассказ).

Худөө ажахыда машина дэмжэгүүд.

Социалистическэ ба коммунистическэ партинуудай Римскэ Федерацинуудай зүблэрүүлгын комитедэй тогтоол.

...РГАСА ХУРЯАЛГЫН ҮЕДЭ КУЛЬТУРНА ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҮРГЭЖӨӨР ЯБУУЛХА

...ргаса хуряалгын хүдэлмэри ма... республика дотор үдэр бүри ...ржэ байна.

...нөө жэлдэ таряан урда-урдын... эртэ эдеэшэбэ. Ургаса ху...ые багаханзаршье ударуул... таряан гээлтэ-хоролтодо орожо ...нь элитэ. Тиимэһээ тарахуулгые хүрдан темптэйгээр ябуулгаа.

Тарахуряалгэ ба тушаалгэ ха...дөөгэй партийна организацинуудай ба культурно-гэгээрэлэй ...ургаануудай ажал-ябуудгын ...ниитэ колхознигуудай дунда ...эй политическэ ба культурна ...мэри ябуулха хэр шадабари... байһанай шалгалтэ болохэ бай... Энэ хүдэлмэриин далайсаһаа ...ахуряалга ба тушаалгын ам... нилээд дулдыдаха байһа... мэдээжэ.

...рма хуряэжа ба гүрэндэ ту... байгаа колхознигуд, МТС-...й хүдэлмэрилэгшэдые куль...аар хангалгые һайнаар эм... гээшэ партийна организа...ууд ба культурно-гэгээрэлэй ...ургаануудай дайшалхы зо... мун.

...талаар хүдөөдэ бага бэшэ ябуулагдана. Мүнөө ...йханай 64 агитбригада, хэ...ургаад агитаторнуд хүдэл... эхилэнхэй. Колхознигуудта ...харуулха хүдэлмэри нилээд ...харуулагдаа. Мүн гүрэнэй фи... ба Бурят-Монголой гу... хугжэмтэ-драмын театрын ...нуудай бригадануд 5 аймаг... гараад, ехэ хүдэлмэри ...ужа байнад.

...ниитэ-политическэ ба культур...гэгээрэлэй хүдэлмэриин удхашаг... ойлгожо, тэрэниие үргэнөөр ...ууһаһэн газартэ ажал-хэ... эмжалтитайгаар ябуулаг... Эдэн аймагай Буденныи ...жэгэ колхозые (парторганизаци... секретарь нүхэр Хохлов) ...ө үзээ. Полевой хоер станайнь ...ө улаан булангуд өмхидхэ... Энэдэ газетэ, журналнуд ...өө байдаг, шатар, даам, доми... газ мэтэ бии, радиопрэмини... тодхогдоһон ба библиотекэнүүд ...ан байна. Агитаторнуд нү... И. Фоболов, А. Вэршинин гэг... газетэ уншалга, хөөрэлдөө хо... гэжэ, нүхэр Сталинай үмэнэ ...ан уялгануудаа эрхимээр дүүр... хэрэгтэ колхознигуудые ...дэг, тэдэндэ парти ба прави...ын шухала шухала тогтоол...ые ойлгуулжа үгэдэг, политическэ мүрысөөнэй дүн гарга...байдаг. Энэ колхоз ургаса ху...гада аймаг соогоо хамагһаа ...ороод, таряахуряалга ба ту...ааар түрүүлжэ ябана. Мүн ...шэбэрэй аймагай «Красный ...» (түрүүлэгшэнь нүхэр ...ков, парторганизацинь секретарь нүхэр Иванов) ба бусадые ...ууда тус хүдэлмэри һайн ябуулагдана.

...ряашадтэ ойлгогдоогүй асуу...дые тэсэбэрилгэйгээр тайлбарилжа һураха шухала, өнө хэрэгтэ сагшье, хүсэлэлгэшье гаргалгые гаргангүй, тарилшадые үнэлнүүлжэ һураха хэрэгтэй» гэжэ нүхэр Сталин заана. Энэ ехэ хэрэгые манай түрүү агитаторнуд ба культурно-гэгээрэлэй хүтэлбэрилэгшэд хүндэтэйгээр бэлэрүүлжэ байнад.

Гэхэ зуура зарим аймагуудай олохон колхозуудта политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри мүнөө тон доодо хэмжээнэ байнаар. Жэшээлбэл, Сэлэнгын аймагай Тамчын сомоной «Социализм» колхозой полевой станнуудта улаан булангуд эмхидхэгдээгүй, газетэ, журналнуудшье абтадаггүй, агитаторнуудынь хөөрэлдөө хэдэггүй байха юм. Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ (Шаралдайн сельсовет) колхозо хүдэлмэрилжэ байһан комбайнер Павлуткиин агрегадай хүдэлмэришэд тарахуряалгын эхилһэнһээ хойшо зүбхэн 3 хэһэг газетэ абаба. Тэндэ газетэ уншалга ба хөөрэлдөөн ороидоошье болодоггүй байна. Нимэ ушарнуд Хэжэнгын, Иволгын ба бусад аймагуудай колхозуудта үзэгдэнэ.

Саашадаа нимэ ябадалые үргэлжэлүүлжэ огто болохогүй. Партийна организацинуд ба культурно-гэгээрэлэй өмхи-зургаануд тарахуряалгын ба тушаалгын үедэ колхознигуудай, МТС-үдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ябуулагдаха культурна хүдэлмэрэй өнө дары һайжаруулха уялгатай.

ВКП(б)-гэй Обкомой тогтоолые бэелүүлэн, партийн айкомуд хадаа культурно-гэгээрэлэй эмхи-зургаануудай ба агитколлективүүдэй хүдэлмэрие шуд хүтэлбэрилхэ ба хинаан шалгахы ehотой. Полевой станнуд, бэлэдхэлэй пунктнуудай гэр байрануудые культурна болгохо, улаан булангуудые эмхидхэжэ, газетэ журнал, уранһайханай ба политическэ литератураар, мүн шатар, даам гэхэ зэргын зүйлнүүдэр хангаха шухала. Колхознигуудтай хөөрэлдөө хэхэ, газетэ уншажа үгэхэ хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ, нүхэр Сталинда альгаһэн бэшэг соохи уялгануудаа дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй дулые улам бадаруулха шухала. Ханын газетэ ба «дайшалалы хүүдаһануудые» хаһа саг соонь гаргажа, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ ба ажал хүдэлмэридөө ханөмжагүйгөөр хандагшадые өрид шүүмжэлхэ хэрэгтэй. Полевой станнуд дээрэ наада, концерт табихы, кино харуулха ябадалые эрид һайжаруулха шухала.

Дурсагдаһан бүхы дутуу лунцинуудые ябуулгаа зайсуулжа, тарахуряалга ба тушаалгын үедэ политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие хаа-хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай, культурно-гэгээрэлэй өмхи-зургаануудай, агитаторнуд ба культурна фронтын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго болоно.

...нхэнэй аймаг үбһэхуряалгынгаа түсэбые дүүргэбэ

...нхэнэй аймагай колхозуд адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулгаа ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ ябадалай шухала услови болохо үбхэзэл бэлэдхэхын түлөө эршэмтэй тэмсэл ябуулһан байха юм.

...нхэнэй ашаар аймагай колхозуд үбһэ хуряалгынгаа түсэбые республикэ соогоо түрүүлжэ, августын 20-до 100,7 процент гүйсэдхэһэн ...

...публикын аймагуд түрүү ябаһан Түнхэнэй аймагһаа жэшээ ...малажалаа үбһэ тэжээлээр хангаха түсэбөө ойрын хэдэхэн үдэр ...йсэдхэхэ уялгатай.

Эб найрамдалые хамгаалгада зорюулагдаһан культурын ажал-ябуулагшадай уласхоорондын конгресстэ хабаадахын тулада советскэ делегаци мордобо

...найрамдалые хамгаалгада зо...гдаһан культурын ажал-ябуу...дай уласхоорондын конгресстэ ...ын тулада советскэ делегацие Москвагай Белоруусска вокзал...ээ мордожо, августын 21-дэ ...ошобо. Делегацие толгойлно. Делегацийн со...: И. И. Мещаниное, И. П. Бар... В. Тавде, Е. И. Эренбург, В. П. Пудовкин, М. Э. Чиаурели, А. Е. Корнейчук, А. В. Палладин, Л. М. Леонов, Д. И. Заславский, Самед Вургун, А. М. Герасимов, Т. И. Хренников, М. Турсун-Задэ, А. Т. Венцлов гэгшэд оролсоно.

Конгресс болбол августын 25-да Вроцлав городто нээгдэхэ.

(ТАСС).

МОСКВА, КРЕМЛЬ

Нүхэр И. В. СТАЛИНДА

Белоруусска ССР-эй Гомельско областийн колхозуудай ба совхозуудай гүрэндэ таряатушаалгынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Шэнэ ...ба хара таряа тушаажа түсэб 120 процент дүүргэгдээ. Областийн колхозуудай ба совхозуудай түсэбһөө дээдэ тээ 350 мянган нүүдһээ бага бэшэ ороо...ба гүрэндөө тушааха уялга абаба.

Белоруссийн КП(б)-гэй Гомельско обкомой секретарь Н. АВХИМОВИЧ.
Облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. АБРАМЕНКО.
Бэлэдхэлэй Министерствын Гомельско областьдохи түлөөлэгшэ Л. ДЮНДИН.
Худое ажахын областной Управлениин начальник Н. АЛМАЗОВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Полоцко областийн колхозуудай ба үмсын ажалтай таряашадай ажахынуудай гүрэндэ таряатушаалгынгаа түсэбые болзорһоонь урид, августын 20-до дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда баяртайгаар мэдээсэнэбди.

Областийн колхозуудай, колхознигуудай ба үмсын ажалтай таряашадай ажахынуудай түсэбһөө гадуур 100.000 нүүд таряа гүрэндөө тушааха, малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө октябрийн 1-дэ дүүргэхэ, хартаабха тушаалгаар гүрэнтэйгөө октябрийн 5-да сүм тоосохо, ленволокно ба бусад техническэ культуранууды саг соонь болбосоруулжа, гүрэндөө тушааха уялга абаба.

Белоруссийн КП(б)-гэй Полоцко обкомой секретарь А. КЛЕЩЕВ.
Ажалшадай депутадуудай Полоцко областной Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. ШУПЕНЯ.
Бэлэдхэлэй Министерствын түлөөлэгшэ А. КОЛОСКОВ.
Худое ажахын областной Управлениин начальник М. КОРОБКИН.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

Нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Туркменскэ ССР-эй Марыйска областийн колхозуудай гүрэндэ таряатушаалгынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда баяртайгаар мэдээсэнэбди.

Гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Туркменийн КП(б)-гэй Марыйска обкомой секретарь Л. ПЛАХОТИН.
Облгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. АМБАРЦУМОВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Марыйска областьдохи түлөөлэгшэ М. МУСТАФИН.
Худое ажахын областной Управлениин начальник А. ЕЛЬМАНОВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

Нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Белоруусска ССР-эй Молодечненскэ областийн колхозуудай, совхозуудай ба таряашадай ажахынуудай таряабэлэдхэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда баяртайгаар мэдээсэнэбди.

Гүрэндэ таряатушаалга үргэлжэлһөөр. Колхозуудай, совхозуудай ба таряашадай ажахынуудай түсэбһөө гадуур 120 мянган нүүд таряа гүрэндөө тушааха уялга абаба.

Белоруссийн КП(б)-гэй Молодечненскэ обкомой секретарь И. КЛИМОВ.
Облгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. КИРИЛЛОВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Молодечненскэ областьдохи түлөөлэгшэ Т. МАМИН.
Худое ажахын областной Управлениин начальник Е. МИГДАЛЕВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

Нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Белоруусска ССР-эй Полесскэ областийн колхозуудай ба совхозуудай таряабэлэдхэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 100 мянган нүүд таряа гүрэндөө тушаахабди гэһэн уялга абаа гэжэ, Танда баяртайгаар мэдээсэнэбди.

Белоруссийн КП(б)-гэй Полесскэ обкомой секретарь И. КАРАСЕВ.
Облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. ЛЕДЕНЕВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Полесскэ областьдохи түлөөлэгшэ Н. ОДИНЦОВ.
Худое ажахын областной Управлениин начальник П. АХРАМЕНКО.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ

Үйлэдбэриин хүсэнүүдые бүрин түгсөөр ашаглаха ба саашадань хүгжөөхэ болон комплексно хүгжэлтые хангаха зорилгоор, тэрэшэлэн урган гараһэн мэргэжэлтэй кадриуудые эрхимээр хэрэглэхэ ба управлениин алпарадые гарза багатай болгохын тулада, СССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол СССР-эй ой модоной ажаүйлэдбэриин Министерствые, целюлозно ба сааһанай ажаүйлэдбэриин Министерствые, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи гидролизно ба сульфитно-спиртово ажаүйлэдбэриин Главна управление СССР-эй ой модоной ба сааһанай ажаүйлэдбэриин союзно-республиканска Министерство болгохоор тогтообо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол ой модоной ба сааһанай ажаүйлэдбэриин Министрээр нүхэр Орлов Георгий Михайловичые томилбо.

Комбайные бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ!

☆ ☆ ☆

Августын 23

Таряахуряалга ба тушаалгын **ДНЕВНИК**

Советскэ Союзай түрүү областьнууд ба хизаарнуудай патриотическа үльгэр жэшээ халуунаар дэмжэжэ, манай республикын хэдэн олон колхозуудай таряа тушаалгынгаа жэлэй түсэбые багонихон болзор соо дүүргэхэ ба мүн түсэбһөө гадуур горьтойхон таряа гүрэндөө тушааха уялганнуудые абаба. Жэшээлхэдэ Иволгын аймагай «Осоавиахим», XVIII партсъездын, Буденныи нэрэмжэтэ колхозуудай таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 20 хүртэр дүүргэхэ уялга абаа.

Сэлэнгын аймагай хэдэн колхозуудай сентябриин 15—20 хүртэр таряа тушаалгаар гүрэнтэйгээ сүм тоосохо уялга абаба. Тиихэдээ эдэнэр таряахуряалга, сохилго ба тушаалгые эмхидхэхэ талаар колхоз бүхэнэй арга-боломжонуудые хараадаа абаа.

Эдэ түрүү колхозуудай патриотическа үүсхэлэй республикын бүхы колхозуудаар дэмжагдэхэ бэйһаниинь дамжаггүй.

Иимэһээ аймагуудай партийна, советскэ хүтэлбэрилхы органууд таряа тушаалгые хүтэлбэрилгээд бүри шангадхаха зэргэтэй. Нэн түрүүн гэгдэжэ ябаһан колхозуудта онсо анхаралаа хандуулха шухала.

Таряа тушаалгаа болзорһоонь урид дүүргэхын тула хуряалгын хүдэлмэриин темпые эрид шууд дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Тиин гэһэн Мухаршэбэрэй, Заиграйн, Баргажанай, Курумканай, Зэдын, Түнхэнэй ба бусадшье аймагуудта таряахуряалга эмхигүйгөөр, темп багатайгаар ябуулагдажа байнаар.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро таряахуряалга ба тушаалгын ябаса тухай һаяхан гаргаһан тогтоол соогоо аймагай бүхы организацинуудые таряахуряалга ба тушаалгын темпые эрид дээшэлүүлхыень уялгаһан байна. Тиихэдээ таряа гээлгые гаргахагүйн тула хуряалгын машиннуудые зерноуловительнуудаар хангаха, гээгдэһэн колос тармахэ ба түүхэ ябадалые эмхидхэхэ шухала гэжэ зааһан байна. Таряахуряалгые богонихон болзор соо үнгэрэхэ гээшэ таряа гээлгэ гаргахагүйн гол шухала нүхэсэл болохо байна.

Удэр бүри 10 га таряа хуряахаб

Зэдын аймагай Буденныи нэрэмжэтэ колхозой жаткын машинист Илья Григорьевэй дулэтэмэ халуун уряалые хүндэтэйгээр хүлеэжэ абанам.

Манай колхозой таряан, энэ жэлдэ ургасын талаар дундаһаа дээгүүр байха юм. Таряанай шалгаа хатуужажа байнхай. Тиимэһээ бидэнэр нэгэшье монсогор өрөөһө гэзнгүйгээр болзорһоонь урид хуряажа, таряатушаалгаараа гүрэнтэйгее сүм тоосохо зорилго урдаа табинхайбди.

Тиимэһээ би республикын эрхим жаткашадай мүрысөөндэ хабаадалсажа, богонихон саг соо таряагаа хуряажа дүүргэхые хүсэнэм.

Би үбһэхуряалгын үе соо удэр бүхэндэ 7—8 га сабшаг...а һэм. Мүнөө колхозой түсэбэй ehөөр намда даалгагдаһан 125 га таряае 12 удэр соо һайн шанартайгаар хуряажа абэха уялга абахатайгаа хамта, хуршэ һууһан «III Интернационал» колхозой жаткын машинистнуудые социалистическэ мүрысөөндэ уринаб.

А. Байбородин,
Хорийн аймагай Ашанчыг сомоной Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой машинист.

Һаглишад таряахуряалгада хабаадалсана

Мухаршэбэрэй аймагай Октябрийн сомоной «Шэнэ Байдал» колхозой һүнэй-товарна фермын һаглишад Долгоржап Бадмацыреновна, Чимит Цыреторова, Долгорма Иванова, Бутет Жигжитова ба бусад таряахуряалгада эрхимээр хабаадалсана. Эдэнэр удэшэ үглөөнийнь 16—16 унеэ һаагаад, удэрлөө таряахуряалгада ябадаг байна. Тиихэдээ Д. Ивэнова, Б. Жигжитова гэгшэд 0,50 гектар сабшахыя орондо 0,70 гектар хүртэр сабшана. Тэрэшэлэн Д. Бадмацыренова, Ч. Цыреторова удэр бүри 0,92 га хүртэр сабшажа, таряан ажалай бригадынхидай хоорондо дэлгэбэһэн социалистическэ мүрысөөндэ ирэжэ ябадаг байха юм.

Б. Жапов.
таряанажалай бригадын бригадир

Гүрэндэ таряатушаалга гэзгдэлтэй

Курумканай аймагай гарим колхозуд август һарада гүрэндэ таряатушаахэ графигаа тус һарын хоердохи декада соо гүйсэдхэхэ дүүрэн арга-боломжотой байна.

Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Дамбаев түрүүлэгшэтэй Калининай нэрэмжэтэ колхоз ба мүн Ленинэй нэрэмжэтэ, «Красный пахарь» колхозуд августын хоердохи декада соо таряатушаалгаар үргэлһэн графигые тус һарын 15-да дүүргэжэ шадаха байһан аад, гансахан лэ «Заготзерногой» Могойтын пунктын складуудай зэдгай зайдан байдалтай дэрэһээ 7—8 хоног соо монсогоршье өрөөһө тушаагаагүй, тарлагаа өөһэдынгээ амбарнуудта хаагаад һуужа байна. Энэ пунктын нэгэ складынь һаяхан заһабарилгадажа дүүрэһэн болобошье 5—6 хоног соо ашаглагдаагүй байһан байна. Энэ пункт болбол таряатушаан абалгада үшөө бэлэн болоогүй. Эгээл ехэ складыйнь барилга һаяхан эхилжэ байха юм. Энэ складай барилгые түргэлэхэн тула «Заготзерногой» аймагай конторын директор нүхэр Шаглинов ямаршье анхарал табинагүй. Үнгэрхэдөө тэрэ хадаа складай барилгада байһан дархашуулда сэлин хулһынь хаһа саг соонь гүлэгэгүй дэрэһээнь, тэдэ дархашуулда һаатадаг байна.

«Заготзерногой» республиканска конторо хадаа Могойтын пунктын таряа тушаан абалгые дары түргэдхэхэ ehотой.

С. Бадмаев.

АЙМАГУУДАЙ МҮРЫСӨӨН

Үбһэхуряалга ба силос даралгын ябаса тухай

БМАССР-эй худөө ажахын Министерствын мэдээн

1948 оной августын 20.

Эзэлһэн һууринь	Аймагуудай	Үбһэ сабшалга (процент)	Силос даралга (процент)
1.	Түнхэнэй	100,7	73,8
2.	Кабанскый	98,5	65,9
3.	Хэжэнгын	90,3	40,9
4.	Байкало-Кударын	89,2	38,2
5.	Бичурын	81,4	61,6
6.	Хорийн	80,1	31,3
7.	Закаменай	78,3	72,4
8.	Прибайкальска	88,3	56,2
9.	Сэлэнгын	77,6	38,3
10.	Тарбагатайн	77,0	41,4
11.	Зэдын	76,1	42,6
12.	Заиграйн	75,0	43,4
13.	Иволгын	74,2	34,9
14.	Хорийн	73,3	56,4
15.	Кударын	72,6	32,8
16.	Мухаршэбэрэй	70,6	47,3
17.	Баргажанай	64,5	56,0
18.	Кяхтын	60,0	83,3
19.	Яруунын	58,3	46,0
20.	Курумканай	50,2	54,6
21.	Ахын	47,0	48,9
22.	Баунтын	43,5	47,8
23.	Хойто-Байгалай	29,0	30,3

* * *

БМАССР-эй худөө ажахын Министерствын августын 20-эй мэдээнэй ehоор республикын зарим аймагуудай колхозуд үнгэрэгшэ 5 хоног соо үбһэхуряалгын темпые эрид дээшэлүүлбэ.

Түнхэнэй аймагай колхозуудые абаад үзэбэл, августын 20-до үбһэхуряалгынгаа түсэбые 100,7 процент дүүргэбэ. Мүн Кабанскый, Хэжэнгын, Байкало-Кударын ба бусад аймагуудай үбһэхуряалгыя дүүргэхэнь ойртоо.

Гэхэ зуура республикын олохон аймагуудай үнгэрһэн табан хоног соо үбһэхуряалгынгаа темпые удыхинаа доошолуулһан байна. Мүнөө республика дотор үбһэхуряалгын түсэб миин 74,4 процент дүүргэдэд байна. Жэшээлхэдэ, энэнэй үрда тээ хамагай хойно ябаһан Баргажанай, Кяхтын, Яруунын ба бусад аймагуудай үнгэрэгшэ 5 хоног соо эрид хубилалта гаргаагүй. Эдэ аймагуудай хадаа августын 20-ой байдалаар түсэбөө оройдоо 50—60 процент дүүргэһэн байха юм.

Силос даралгын түсэб республика дотор юрэнхы дээрэ зүбхэн 50,5 процент дүүргэгдэһэн байна. Энэ талаар үнгэрһэн 5 хоног соо мүрэй хубилалта гараагүй. Тарбагатайн, Зэдын, Кударын, Иволгын, Яруунын ба бусад аймагуудай үлэмжэ ехэ гээгдэлтэй. Эдэ аймагуудай хадаа силос даралгын худэлмэриие шангадхахын орондо, харин энэ шухала худэлмэрие «өөрөө бүтэхэдэ» найдажархэо.

Саашадаа үбһэхуряалгын темпые доошолуулха бэшэ, харин бүри хүрдэн түргэнөөр ябуулха шухала байна. Тиимэһээ үбһэ ба таряа хуряалгын худэлмэрнүүдые нэгэ жэгдээр зохилдуулын ябуулжа, хоюуландань хүрдэн темп хангаха гээшэ аймагуудай партийна, советскэ ба худөө ажахын органуудай шухала зорилго болоно.

Таряахуряалгын ябаса тухай

БМАССР-эй худөө ажахын Министерствын мэдээн

1948 оной августын 20.

Эзэлһэн һууринь	Аймагуудай	Таряахуряалга (процентээр)
1.	Кударын	27,2
2.	Бичурын	17,9
3.	Тарбагатайн	14,3
4.	Хорийн	12,8
5.	Кяхтын	12,5
6.	Прибайкальска	11,3
7.	Мухаршэбэрэй	9,9
8.	Баргажанай	8,5
9.	Кабанскый	8,0
10.	Хэжэнгын	6,3
11.	Зэдын	6,2
12.	Байкало-Кударын	5,5
13.	Түнхэнэй	5,0
14.	Заиграйн	4,4
15.	Сэлэнгын	4,0
16.	Иволгын	3,0
17.	Хорийн	2,0
18.	Закаменай	1,7
19.	Курумканай	1,5
20.	Яруунын	—

Худөө ажахыда манай туhаламжа

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолой еhоор худөө ажахын үйлэдбэрие электрификацилха ябадал хадаа мүнөө үедэ тон ехэ удхашанартай болонхой. Тэд манай республикын колхозуудта худөө ажахын үйлэдбэрие электрификацилха ба механизацилха ябадал үшөөл тон доодо хэмжээдэ байhаар.

Тиимэдэ колхозно ажалые электрификацилха тушаа худөө нютагуудта шефскэ туhаламжа үзүүлхэ талаар манай городой ажаүйлэдбэриин предприятинууд тон ехэ худэлмэри ябуулха еhотой юм.

Городой партийна организаци ба Городской районой ажаүйлэдбэриин предприятинууд үнгэрэгшэ жэлдэ Иволгын ба Мухаршэбэрэй колхозуудые электрификацилхын талаар тон ехэ худэлмэри үнгэргэhэн байна. Энэнь үнэн дээрээ колхозно худөө нютагуудта шефскэ туhаламжа үзүүлхын түрүүшын алхамууд мүн байгаа.

Манай районой партийна организаци болбол худөө ажахын худэлмэринуудые, илангаяа, тарыа сохилго, ороohо хиндхэлгэ ба бусад ажалнуудые электрификацилха ба механизацилхын талаар худөө нютагуудта үзүүлдэг туhаламжаяа үлэмжэ ехээр үргэдхэхэ гэжэ шидэhэн байна юм.

Партийна ба ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн ВКП(б)-гэй Городской райкомой дэргэлэ hаяхан үнгэргэгдэhэн байна. Тус зүблөөн болбол манай районой предприятинууд ба организацинуудай вүгөөө шефскэ туhаламжын еhоор, Кабанскын аймагай центрые, мүн тэрээнэй дэргэдэхи Кировэй нэрэмжэтэ колхозые Тимлюйскэ цементнэ заводой холбоон электрификацилха гэhэн шидхэбэри абаба. Энээнэй түлөө 5,5 километр соо үнгэрвольтню ба 18,5 километр соо багавольтно провода татажа, гурбан подстанци ба 450 столбнуудые болхоохо хэрэгтэй байна. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхозо худөө ажахын бухы худэлмэринуудэй гол hалбаринуудта 11 моторнуудые байгуулха ушартай болохо юм.

Кабанскын аймагай центртэ ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозо 2037 электро-лампануудые посохо байна. Энэ худэлмэрие БМАССР-эй хэлхеэ-холбооной Управлени ба Сельэлектро өөрынгөө хүсөөр дүүргэхэ байна.

Городой шефскэ туhаламжые үгтуулан Кабанскын аймагай организацинууд воскресингуудые эмхидхэжэ, провода татаха газаринуудта столбнуудые шэрэжэ асарха ба столб hуулгаха нухэнуудынь малтаха болон бусад худэлмэринуудые өөhэдөө дүүргэхын уялга абаhан байна. Үнэн хэрэг дээрээ энэ барилга хадаа бүхэ арадай барилга болонхой, эдэ бухы худэлмэринууд агуулхэ Октябрьска революцийн 31 жэлэй ойдо дүүргэгдэхээр хараалагданхай.

БМАССР-эй хэлхеэ - холбооной Управленийн коллектив (Управленийн начальник—нухэр Пелипасов, парторганизацийн секретарь нухэр Денисов) худөө нютагуудта шефскэ туhаламжа үзүүлхын талаар Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 15 киловатт хүсэтэй электростанци барижа байдаг юм. Августын 10 хуртэр двигатель, динамо ба бусад машинануудые заhэбарилжа дүүргэhэн, колхоз дээрэнь электростанцийн гэрые бодхоohон ба 1,5 километр утатай электрическэ гэрэл-дамжуулгын линий хэhэн, проводануудые столбнуудта татаhан ба гэрэл носоолгын хамаг бухы түхээрэлгэнүүдые бэлэдхэhэн байна юм.

Тэрээнhээ гадна, БМАССР-эй хэлхеэ-холбооной Управленийн коллектив болбол тус колхозые телефонтой ба радио-точкануудтай болгохо гэhэн уялга абаhан байна. Энээнэй түлөө 20 помертой коммутатор ба бусад аппарадуудые заhабарилжа, түхеөрэлгын материалнуудые бэлэдхэнхэй.

БМАССР-эй хэлхеэ-холбооной Управленийн эдэ хэмжээ-ябуулганууд ноябрийн 7 хуртэр дүүргэгдэхэр хараалагдана.

Мүн Городской район болбол Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозые электрификацилхын талаар тон ехэ худэлмэри ябуулхын хараатай юм. Энэ колхоздо хатуу түлишөөр худэлмэрилдэг электростанци шэпээр байгуулагдаха юм. Бурмонкоопсоюзай парторганизацийн ба тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд нухэд Доржин ба Борисов өөрынгөө хүсөөр энэ колхозые электрификацилха гэжэ шидэбэ. Энэ зорилгоор Бурмонкоопсоюз болбол дүүрэн комплекттэй газьгенераторна түхеөрэлгэ 35 киловатт хүсэтэй генератор, провода, изоляторнууд ба электростанцида хэрэгтэй бусад бухы материалнуудые гаргажа үгэхэ юм. Гансахан энэ колхоз соо 2,5 километр үндэрвольтно ба 4,5 километр багавольтно линий табигдажа, тарыа сохилгын нэгэ ток электрификацилагдаха, кузница, тээрмэ, пилорама ба бусад худэлмэрийн газаринуудта 6 электромоторнууд табигдаха байна.

Мүнөө үедэ городой парторганизаци болбол Молотовой ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд болон Кабанскын аймагай центрые электрификацилхын түлөө хэрэглэгдэхэ түхеөрэлгэнүудые хуряан суглуулжа байна гээшэ.

Бурмонголстрой трестын коллектив (эрхилэгшэнь нухэр Безус) болбол энэ жэлдэ Хорийн аймагай Удын МТС-тэ 25 киловатт хүсэтэй электростанци бариха гэhэн уялга өөр дээрээ абаhан байна. Энээнэй түлөө 350 кубометр шулуу бэлэдхэжэ, тэндэнь абаашаhан ба мүн 20 тонно известь абаашаhан байха юм. Модо дархалалгын завод үүдэ ба сопхын раманууд гэхэ мэтэ зүйлнүүдые тэрээндэ дархалжа байна. Мүн энэ электростанци барихын түлөө хэрэглэгдэхэ шухала түхеөрэлгэнүүд тэдэндэ үгтэhэн байха юм. Бурмонголстрой трестын коллектив июлийн 20-hоо эхилжэ тус электростанцийн барилгада ороhон байна.

Манай районой парторганизаци болбол дэерэ дурсагдагша худэлмэринуудhээ гадуур мүнөө үедэ Шэнэ Заган селодо байгуулагдажа байгаа колхозуудай хоорондын түлишэтэ электростанцийн барилгада хэрэглэгдэхэ материалнуудые тээн абаашаха талаар ехэхэн туhаламжа үзүүлхэ еhотой байха юм.

Партийна ба ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд өөр дээрээ абаhан эдэ уялгануудэа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, манай республикын колхозуудые түрүү техникээр зэбсэгжүүлхэ, колхознигуудай культура ба гэр доторой байдалые болбосон болгохо талаар өөрынгөө шадал соо оролдохо байhаниинь найдамтай.

А. Хамаганов,
ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь.

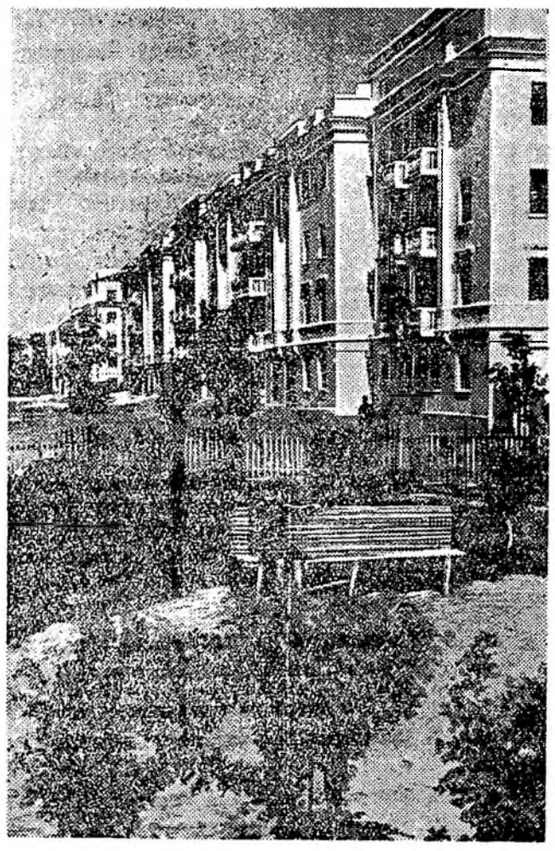

КАЛИНИН. Городые немецко-фашистска булимтарагшадhаа сүлөөлэнhөө хойшо 259 мянган квадратна метр ажаhуудалай талмайтай 2400 гэр байшангууд hэргээн бодхоогдоhон ба шэнээр баригдаhан, 4.000 гэр байшангууд капитальнаар заhабарилагдаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Чайковскийн проспект дээрэ hэргээн бодхоогдоhон ажаhуудалай гэрнүүд.

ТАСС-эй фотохроника.

Орон дотор

◆ Москва—Владимирай хэрэгшэдо халхеэ-холбооной шэнэ аппи байгуулагдаа.

◆ Нуурнууд ба гол мүрэнүудэй загаhанай ажахые шинжэлхэ Бүхсоюзна научно-шинжэлэлгын институт Ладожско нуурай урда хубида уhан дорохи загаhадай ажаамидараалые съемко хэжэ абаба. Энэ худэлмэрийн дүүрэхэдэ, загаhадай ажаамидараал ба тэдэнние хайшан гэжэ барихэ тухай шинжэлхы ухаанай кинофильм зохеогдохо байна.

◆ СССР-эй науканууудай Академийн литературын институтта фонограф гэдэгые хэрэглэн бэшэгдэсэн хүгжэмэй тэмдэглэлые тайлбарилхэ шинжэлхы ухаанай кабинет түхеөрэгдэжэ дүүрэбэ.

▲ Доодо Тагилай профсоюзна ба ажахын организацинууд ажалшадай хубинигаа хэрэглэлдэ эбэртэ бэлэ малтай бололгодонь туhална. Тус городой 500 гаран худэлмэриншэд үнеэдтэй ба гахайнуудтай болоохой.

◆ Артём городто (Приморскэ хизаар) культурын ордоной барилга ябуулагдажа эхилээ. Тэндэ 1250 hууритай кинотеатр, библиотека, уншалгын зал, амралтын комнатанууд ба бусад бии болгогдохо байна. Ордонние тойруулан парк хэгдэхэ юм.

◆ Сумска областийн 2200 үлүүтэй бүлэ колхознигууд энэ жэлдэ шэнэ гэр байрануудта ороoo. Мүнөө область дотор 5000 шахуу гэрнүүд баригдажа байна. 125 тосхондо шэнэ клубууд баригдаа.

◆ Белоруссин дотор hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэл дүүрэнгээ. 9000 hургуулийн байранууд хүрэн бүрин заhабарилагдаа. Республикын ажалшад өөhэдынгөө хүсөөр 300 шахуу hургуулинуудые бариба, үшөө 600 гаран байрануудай барилга дүүрэхэ дүхэжэ байна.

◆ Барилгын материалнуудэй ажаүйлэдбэриин Министерствын Киевскэ электромеханическэ завод то хирпнисэ галдаха шэнэ автоматстанок бүтээгээ. Энэ автомат хэлаан соогоо арблад мянган хирпнисэ галдажа гаргаха байна.

◆ Машино-бүтээлгын ба приборбүтээлгын Министерствын предприятинуудай худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэриилэгшэд, албахаагшад хахад жэлэй турша соо 12 мянга үлүүтэй дурадхалнуудые оруулhан байна. Тэдэнhээнь 5491-нь үйлэдбэри дээрэ ашиглагдан бэелүүлэгдэбэ. Энэнэй ашаар 10485 түхэригэй армалта хэгдээ.

◆ СССР-эй Уhан-Сэрэгэй хүсэнүудэй главнокомандалагша адмирал И. С. Юмашев Уhан-Сэрэгэй хүсэнүудэй дунда эрхимлэхын түлөө зунай (Москвада июлийн 15-hаа 29 хуртэр) мүрысөөнүудтэ илагшадые шагнаба. Эдэ илагшад дамжуулгын призүүд ба хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа.

(ТАСС).

Колхозно агитаторта

Агитаторай худэлмэринь—поли дээр

Үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэhэн олонхитын-политическэ худэлмэри болбол таряахуряалга ба гурэндэ тарыа тушаалгые эмхитэйгээр үнгэргэлгэндэ, нухэр Сталинда бэшэhэн бэшэг соо абаhан уялгаяа дүүргэлгэдэ олон түмэн колхозпигуудые элсүүлхэ тон ехэ хүсэтэ арга зэбсэг мүн болоо.

Агитатор хадаа политическэ бухы худэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха еhотой. Таряахуряалга болбол политическэ тон шухала удхашанартай кампани гээшэ.

Тиимэ дээрэhээ таряахуряалга ба тарыа тушаалгын шиидхэхы участок дээрэ агитатор заабол байлсаха болонобшуу. Жишээлбэл, полевой станууда, комбайн ба молотилкын агрегадуудта, транспортна бригаданууд ба бэлэдхэлэй пунктнуудта ажаллагшадай дунда агитационно худэлмэрие ходоо ябуулжа байха хэрэгтэй.

Таряахуряалгын үедэ агитационно худэлмэрийн олон янзын арганууд ба формонуудые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, мүн урдынгаа худэлмэриин баян дүй дүршэлые бүрин хэрэглэхэ шухала.

Элдэб hонлин асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүудые үнгэргэлгэ хадаа большевистскэ агитацийн тон дэлгэрэнги формонуудай нэгэниинь гээшэ.

Талха тарязе өлбэг дэлбэгээр хуряажа абахадаа, Эхэ оронэйнгоо хүсэ шадалые улам саашадань бэхижүүлхэ, арад зонэйнгоо ажэбайдалые бүри ехээр hайжаруулха байhан тухайнь эрэгтэй ба эмэгтэй колхозник бүхэндэ, комбайнер ба тракторист бүхэндэ гүнзэгыгоор ойлгуулха шухала. Үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ энэ жэлдэ манай республика дотор талха тарязнай урлаа нилээд дээшээ байна. Стахановжа ажалаараа ургуулhан үндэр ургасаяа зааханшье гээлтэ хоролтогүйгөөр бүрин хуряажа абалгада бухы колхознигуудые элүүлгэ хадаа агитатор бүхэнэй пангин уялга мүн.

Политическэ асуудалаар колхознигуудай дунда хөөрэлдөөнүудые үнгэргэхэдөө агитатор болбол тарыа хуряалгые тон богонихон болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэгын удхашанарые эли тодоор тайлбаруулха, хөөрэлдөөгөө колхозой нөөдэрэйнь байдалай асуудалтай шадамараар холбохо еhотой.

Зүгөөр хөөрэлдөөнүудые болгохон саг соо, гүнзэгы удхатайгаар илейнэ үндэд хэмжээндэ, колхозуудта ойлгосотойгоор хэжэ бэлдэхэ тушаа большевистскэ шадабари агитатор бүхэнhөө ериглэнэ. Хүрэлгын халуун үедэ колхознигуудые суглуулжархеод элдэб юумэ шанажа байха болоо hаа, огтошье тарахагүй гээшэ. Тиихэ болоо юм харин ажал худэлмэрие хойшо оhотаhан ушар болохо. Тиимэ дээрэ агитатор бүхэн таряа-хуряалга дээрэ худэлмэрилжэ байhан колхозчидуудтай хөөрэлдэхэ сагаа мүрэзэргэтэй.

Мүнөө үедэ агитаторай хүтэрэн худэлмэринь полевой стан дээрэ таряалангай поли дээрэ. Юундэ бэл, тарыа талхэнай хуби заяаниинь тэндэ шидхэгдэнэбшуу. Полевой стан хадаа вождьнорой порядуудээр, лозунгнуудаар, шэнэ кадуудаар шэмэгдэhэн ба географическа картануудаар, багахан бичгэ тексээр, журнал болон газетануудаар дээр хангагдаhан байха еhотой. Стахановецуудай амжалтазуудые харуулhан, мүн хойрог заллуулжа ажалай жаяг заршам эбдэдэг хэрэгнуудые хатуугаар шүүмжэлэн «Молния» гэхэ гэ, али язаалгатай хуудаhануудые агитатор гаргаж байха уялгатай. Табан хоног бүрэн дэ «Дайшалхы хуудаhа» гаргаж, түрүү звеньеводууд болон колхознигуудай дүй дүршэлнүүдые тэрэ дээрээ элеэр харуулха, мүн хожодожо гээгдэжэ ябагшадай алдуу дутуунуудые тодорхойлхэ еhотой. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгэ дые үдэр бүри харуулжа байха шухала

Колхозой эхин партийна организаци болбол агитаторнуудай хүтэрэмэрие зүбөөр эмхидхэхэ, болгосвистскэ еhоор тэдэниче удхатай уялгатай. Тиимэ дээрэhээ тарыаряалгын үедэ өхэнэрнүүд, зүгшуул болон үбгэдтэй тус тусдаа политическэ хөөрэлдээ үнгэрхэ тухай парторганизацийн тусэб хараалагдаhан байха ушартай.

Партийна хроника

hаяхан, ВКП(б)-гэй Бичурын аймгом колхозууд ба МТС-үүдтэхи өхин партийна организацинуудай секретарьнуудай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэhэн байна. Тус семинар дээрэ турбан асуудалнууд хэлсэгдээ гэбэл: «Таряахуряалга ба тарыа тушаалгын үедэ коммунистнуудые зүбөөр хубаарилжа табихэ ба ашаглаха гээшэ гүрэнэй шухала шапартай хэрэг мүн. Тэдэндэ анхаралтай ба hайнаар хандаха, илангаяа, түрүүшын үедэ тэдэндэ өхэхэн туhаламжа үзүүлжэ байха. худөө ажахые сашадань хүгжөөхын түлөө ябуулагдажа байгаа эдэбхитэй шанга тэмсэлдэ тэдэниие үргэнөөр элеүүлхэ хэрэгтэй.

hүүлэй 3 жэл соо агрономическа ба зооветеринарна участогуудта 500 гаран зоотехнигууд, агрономууд, веттехнигууд, землемернууд ба мүн манай республикын худөө ажахын нэгэ-жэлэй hургуулинуудые дүүргэhэн олон колхознигууд-мастернууд ябуулагдаhан байгаа.

Энэ оной июль hарада худөө ажахын Министерство болбол залуу мэргэжэлтэдэй республиканска зүблөө үнгэргэhэн байна. Энэ зүблеон дээрэ худөө ажахын залуу мэргэжэлтэд өөрынгөө худэлмэриин дүй дүршэлнүудые анхаларhан ба тэдэнэй худэлмэридэ тохиолдоhон бэрхэшээлнүүд тухай, эдэ бэрхэшээлнүүдые яажа дабадаг тухайгаа хөөрэжэ үгэhэн байха юм. Тэрэнгэй хамта манай республикын техникумуудтэ hуража гараhан эдэ залуу мэргэжэлтэд хадаа тэндэхи hуралсалай худэлмэриин дутуу дундануud тухай хэдэн олон шүүмжэлэлнүудые гаргаhан байха юм.

Мүн зарим нэгэн аймагуудай худөө ажахын таhагуудай ба МТС-үүдэй ахалагша мэргэжэлтэд эдэ залуу худэлмэришэдтэ анхаралаа гүйсэд хандуулдагүй ушарнууд али олон элирhэн байна. Тэдэнэй, илангаяа түрүүшээр худэлмэрилжэ эхилэн байhан үедэнь бодото туhаламжа багаар үзүүлэдэг байба.

Худөө ажахын залуу мэргэжэлтэдэй худэлмэрие шалгаад үзэхэдэ, тэдэнэй нэлэнхы олонхинь ажал худэлмэри дээрээ эрхим жэшээ харуулhан ба тэдэнэй урда табигдаhан шанга эрилгэнүудые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаhан байба. Тэдэнэр өөрынгөө мэргэжэлые ишагладаг, совэтскэ специалистын нэрэ түрые харюуладаг, үшэн сэхээр худэлмэрилдэг ба өөрынгөө үүрэ харюусалгануудые үшэн зүбөөр ойлгодог байба.

Жишээнь, урэанда жэлдэ худөө ажахын техникум дүүргэhэн Нагжиева Цыпылма Баргажанай МТС тэ участково агроноомоор хүтэлмэрилхэ зуураа эрхим hайнаар тэмсэhэнэйнгээ түлөө «Ажалай шэн габьяагай түлөө» гэhэн медаляар шагнагдаhан байха юм. Тэрэ хадаа 1947 оной үбэл ба хабар өөрынгөө участогай колхозно поли дээрэ колхознигуудые эмхидхэжэ ехэхэн худэлмэри үнгэргэhэн, үтэг шэбхэ ехээр поли дээрэ гаргуулан саг сээнь тараалгаhан, хүрэнгынгөө ороohыг өрхим hайнтар сэбэрлүүлhэн, саг үргэлжэ поливэй ба тракторна бригаданууд дээрэ ябажа байхадаа газар хахалалгын ба тарилгын шапарые хэдодоо шалгажа ябаhан байгаа. Мүн тарилгын хойноhоо харууhа зүбөөр эмхидхэhэн ба ургасые саг соонь, гээлтэгүйөөр хуряаха ябадал хангаhан байна. Агроном Шагжиевагай ханьяата бухы колхозууд натурэ-тулбэрнин талаар МТС-тэйгээ болоорhоонь урид тоосоогоо дүүргэhэн, тарыа тушааха уялгануудаа үлүүлэн дүүргэhэн, хүрэнгынгөө фондануудые дүүрэнээр хааhан ба колхознигуудта ажалта үлэр бухэндэнь 4—4 килограмм ороohо хубааhан байгаа Нухэр Шагжиевагай участогай 1546 гектар газар дээрэ дунда хэмжээгэр гектар бухэнэй 16,5 центнер тарыан ургуулагдаhан ба 608 гектар дээрэнь гектар бухэнэй 21,5 центнер тарыан ургуулагдаhан юм.

1947 ондо Улан-Удын худөө ажахын техникум дүүргэhэн нетфельдшер нухэр Шурыгин Мухаршэбэрэй веттечебницын даалгаар худэлмэрилхэ зуураа эрхим hайн мэргэжэлтэй байhаяа харуулжа, малнуудай үбшэнние тон түрүүн танидаг ба зүб hайнаар эмнэлдэг байха юм. Энээгэрээ колхознигуудай ба мэргэжэлтэдэй дунда өхэхэн хундэтэй болонхой.

Мүн 1947 ондо техникум дүүргэhэн, мүнөө Хажэнгын аймагай Дунда Худапай зооветучастогта худэлмэрилжэ байдаг зоотехник нухэр Погожева хадаа малажалай талаар хараалагдаhан ажал-ябуулганууды зорилгой шангаар бэелүүлдэг ба фермэнгүудые эрхилэгшэдтэ, маларуулагшадта ба hаалишадта шанга эрилгэ табидаг байгаа. Нухэр Погожева өхэнхи сагаа малшадай дунда үнгэргэдэг, алуу малые ашаг шимтэй ба тарган болгохые ороohоо байдаг туладаа малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргүүлдэг юм.

Мүн залуу мэргэжэлтэд—Кижэнгын МТС-эй участково агроном нухэр Мункоев, Кабанскын аймагай худөө ажахын таhагай агроном-овощевод Жуйева, Курбинска МТС-эй участково агроном Гениндуева тэгшэд эрхим hайнаар худэлмэрилнэ. Мүн полеводуудай Онэхой таhагуулие дүүргэhэн, райсельхозуудай агрономууд Пекилелова, Белоусова, Федорова, Матвеева гээшэд hайн худэлмэрилжэ байна. Баhа худөө ажахын механизацийн Сэлэнгын hургуулие дүүргэhэн Округин ба Пальнуев гэгшэд участково механизуудай туслалда эрхим hайнаар худэлмэрилжэ байдаг ба худөө ажахын бусад олон мэргэжэлтэд тэрэшэлэн hайнаар худэлмэрилнэ.

Худөө ажахын залуу мэргэжэлтэдэй худэлмэрийн эрхим hайн показательнууд хадаа айлгуудай худөө ажахыа таhагуудай болоод МТС-үүдэй ахалагша специалистнуудай зүгhөө тэдэнэ hайн хүтэлбэри ба туhаламжа үзүүлhэн дээрэhээ дулдыладаг байhаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Республиканска зүблөөн дээрэ үгэ хэлhэн залуу мэргэжэлтэд Заиграйн аймагай худөө ажахын таhагай ахалагша агроном Метляевай зүгhөө тэдэнэ, илангаяа, худэлмэритэйгөө танилсаха түрүүшын удэрнүүдэнь туhалажа үзүүлжэ, тэдэнэй худэлмэриие бодото дээрэнь хүтэлбэрилhэнэйнь түлөө ехэхэн маттаал hайшаалнуудые хэлhэн байха юм. Нухэр Метляев hара бухэндэ залуу агрономуудай зүблөө татажа, тэдэнэй худэлмэриин дүй дүршэлнүудые бүридхэдэг ба дутуу дундануудынь эрид шангаар заалхэдэг байгаа.

Курбинска МТС-эй ахалагша агроном Макарова түрүй залуу агрономууд маттаалтай үгэлгүудые хэлэhэ. Тэрэ хадаа тэдэнэ hайнаар хандадаг ба тэдэнэй урда эрилгэ ехээр табидаг начальник мүн байгаа. Нухэр Макарованай хүтэлбэри зоро тус МТС-тэ 6 залуу участково агрономууд худэлмэрилдэг юм. Нухэр Макарова МТС-тээ залуу мэргэжэлтэнэй зүблөөние ходо ходо үнэргэжэ байхадаа, тэдэнэй худэлмэриие бүридхэжэ, бодото хэмжээ ябуулгануудынь хүрэлгэн хүтэлэхэhоо гадуур, эдэ залуу агрономуудайнгаа мэргэжэлые дээшэлүүлхын тухай тон ехээр оролдодог байна. Эдэ зүблөөнүүд дээрэ агрономи тухай үлэмжэ hонирхолтой статьянуудые зүбшэн хэлсэлгэ болоо үндэр ургасын мастернуудай худэлмэриин дүй дүршэлнүудые харуулга болодог юм.

hургуули дүүргэhэн залуу мэргэжэлтэд худөөдэ тон hонирхолтой ба тэдэнэй зүрхэ сэльхэл эзэлмэ худэлмэридэ ороохоо байна гээшэ. Участогуудай специалистын уялганууд тон үргэн юм. Худөө ажахын таhагуудай түлөөлэгшэд болохо тула тэдэнэр өөрынгөө участок дээрэ малажалай фермэнуудэй бухы худэлмэринуудые эмхидхэхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар болото хүтэлбэрилэгшэд мүн байха еhотой. МТС-үүдэй түлөөлэгшэд болохо тула тэдэнэр хадаа тракторна бригадануудай худэлмэриие хүтэлбэрилхэ, бухы агротехническэ журналые сахиха ябадал хинан хараха хүнүүд болохо байна. Тэдэнэр hүгэөөрөө малажалай ба газэртариилангай талаар түрүү арга-методуудые бодото ажал дээрэ нэбтэрүүлэгшэд мүн.

Худөө ажахын мэргэжэлтэд баhал ехэхэн эрхэтэй юм. Тэдэнэр хадаа колхозно ажал худэлмэридэ эдэбхитэйгээр ороохо ба өөрынгөө хүтэлбэриие үүсхэлтэйгээ хэруулха эрхэтэй. Худөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха талаар тэдэнэр советскэ түрэнэй бодото түлөөлэгшэд мүн.

Худөө ажахын мэргэжэлтэд болбол колхознигуудай дундаа эрхим hайн мастернуудые хүмүүжүүлэн гаргаха талаар айхэбтар ехэ худэлмэри ябуулха уялгатай.

Илангаяа колхозуудта ажал худэлмэриин ба финансова жэлэй түсэбүүдые, оршо гаршын сметануудые зохеохын талаар худөө ажахын мэргэжэлтэд эрхим hайн заалгаринуудые үгэхэ еhотой. Тэдэнэр хүбарай тарилгын, үбhэ хуряалгын ба тарыа хуряалгын худэлмэринуудай түсэбые зохеолсожо үзэхэ еhотой юм. Колхозуудай ниитын ажахын бухы hалбаринуудта худэлмэриие хоорондонь зохилдуулан эмхидхэхын талаар үргэн ехэ туhаламжа үгэхэ ябадал хадаа худөө ажахын совэтскэ мэргэжэлтэнэй тон түрүүшын уялга гээшэ.

Колхозно ажалбайдалай үндэсэ хуули болохо худөө ажахын эрхим Уставые үнэн зүбөөр бэ[illegible]рин нигтаар сахихыг талаар [illegible] мэргэжэлтэдэй үүрэгнүүд айлгаа[illegible] ехэ байха юм. Ниитын газар эзэ[illegible]гуримые эблэгшэдтэй, колхозно[illegible] зөөрине хулгайлан тэмцэгшэд[illegible] худөө ажахын артелиин хэрэ[illegible] ударилаха демократическа [illegible]мые эблэгшэдтэй эрид шанга [illegible] ябуулаашгы тэдэнэр байха еhотой.

Эдэ бухы уялгануудые зорилгошангаар ябуулжа шададаг [illegible] hаянь залуу мэргэжэлтэдэй шадабаринь шалгардаг байна.

Теэд hая бэсэ даанги худэлмэриэ ороhон залуу мэргэжэлтэд хайхарамжагүйгөөр хандажа, [illegible]ние зоргон сэнь табидаг, тэрэ[illegible] урда еhото эрилгэ табиг[illegible] худэлмэридэнь туhаламжа үзүүлэхэ[illegible] ушарнууд али олон үзэгдэг [illegible] Энээн дээрэлээ тэдэнэр өөрынгө[illegible] үүргэнүүдые үнэн hайнаар дүүргэ[illegible]жэ шадахаа болиог зүйлнүүд[illegible]

Жишээнь Прибайкальска аймагай 15 залуу мэргэжэлтэд худэлмэриэ байдаг байбаншье, аймагай [illegible]дөө ажахын таhаг ба МТС-үүдэ[illegible]дэнэй худэлмэриие шалгагдаг[illegible] тэдэндэ ямаршье туhаламжа үзүүлэ[illegible]гүй байба. Энэ мэтын зүйлнүүд Мухаршэбэрэй, Хажэнгын, Ярутин аймагуудта гараа.

Мүнөө худөөдэ ошохоо[illegible] элонтоото залуу мэргэжэлтэд [illegible] колхозно ажалгай мастернуудые [illegible]хы колхознигууд, худөө ажахын [illegible]хы мэргэжэлтэд баяртай ба [illegible] hайнаар угтаха бэзэ гэжэ [illegible]даа.

М. ГЕРШЕЗИЧ
БМАССР-эй худөө ажахын [illegible]
Министрын орлогш[illegible]

Пропагандистнарые бэлэдхэхэ курса

hаяхан, комсомолой Бабушкинай городской комитедэй дэргэдэ пропагандистнарые бэлдэхэ 4 hарын курса эмхидхэгдэбэ. Энэ курса залуушуулай дунда хөөрэлдөө ба элидхэлнүудые хэхэ, лекцинуудые уншахаар политическэ hайн бэлэдхэлтэй пропагандистнарые бэлдэхэ зорилготой.

Курсын түрүүшын заняти дээ[illegible] «ВКП(б) —комсомолые эмхидхэ[illegible] ба ударидагша», «В. И. Ленинэй [illegible]волюционно ажал-ябуулгын [illegible] гэhэн темэнүүдээр элидхэлнүүд [illegible] шэгдаба.

торта

...ЛИ ДЭЭ...

...йгаар дуу... п тодоор ... колхозой ...ай асуудал ...еһотой.

...үүдые бол... ...і удхатайг... ...эндэ, колхо... ...о хэжэ б... ...шадабари ...рэнэ. Хур... ...колхознигуу... ...б юумэ ш... ..., огтошье ...э болоо юм ...рние хойшо... Тиимэ дээ... ...а-хуряалга... ...йһан колхо... ...сагаа м...

...орай х... ...стан д... ...рэ. Юундэ... ...хуби заяа... ...пуу. Пол... ...норой д... ...уудаар, ...н ба геол... ...багахан би... ...н газетэ... ...байха «Бо... ...амжалтану... ...г залуу... ...эблэдэг ...шуумжэ... ...ли яаран... ...тор гар... ...і хоног бу... ...ha» гаро... ...олон ко... ...нуудые т... ...а, мун хо... ...цэй алдуу... ...хэ еһотой. ...эөнэй дун... ...жа байха...

...отнийн орг... ...нуудай х... ...охэ, бол... ...ие удар... ...рэһэ тар... ...нуд, зл... ...і тус тус... ...ө үнэр... ...ийн түсэб... ...ушартай.

курса...

...рилготой. ...заняти ...ые эмхидхэ... ...И. Ленинэй... ...улгын эх... ...лдхэлнуу...

...ай үнд... ...жахын ... ...үбөөр б... ...талаар ... ...уд айха... ...н газар э... ...колхозно... ...нуудые т... ...а, мун хо... ...цэй алдуу... ...хэ еһотой. ...эөнэй дун... ...жа байха...

...ЕРШЕЗИЙ... ...ө ажахын ... ...ын орлого...

...ЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБЫЕ НОЯБРИИН 7 ХУРТЭР ДУУРГЭЕ!

☆ ☆

...48 оной июль һарада үйлэдбэриин түсэбые амжалтатайгаар ...гүцэцэйнь түлөө БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-...бликокой бюро болбол рэспубликын ажаүйлэдбериин, транспорт ба коммуникацие удаадахи түрүү предприятинуудые шэнэ ...желэй түрүүлэгшэдэй Республиканска Хүндэлэлэй Доскада ...гэжэ тогтоосо гэбэл:

...ЕНИНЭЙ ОРДЕНТО ПАРОВОЗО-БҮТЭЭЛГЫН ЗАВОД—директорынь А. А. Парамонов, парткомой секретарь А. С. Асеев, завкомой түрүүлэгшэ С. К. Ермоленко.

...ЕНИНЭЙ ОРДЕНТО ПАРОВОЗО-БҮТЭЭЛГЫН ЗАВОДОЙ ТЭЦ—...ниигынь В. П. Стругацкий, парторганизациин секретарь ...Лаврин, месткомэй түрүүлэгшэ Д. И. Резанов.

...ҮРЭНЭЙ ЗАВОД — директорынь С. И. Прокопьев, парткомой ...тарь С. И. Кузнецов, завкомой түрүүлэгшэ П. В. Симонов.

...ЫН КОМБИНАТ—директорынь Я. В. Тимошенко, ВКП(б)-...Городокско горкомой секретарь Н. В. Халеев, профсоюзай ...ний түрүүлэгшэ Я. Т. Каркин.

...ЛУУТА-НУУРАЙ РУДОУПРАВЛЕНИ — эрхилэгшэнь Д. Б. ...ний, партбюрогой секретарь Л. Б. Шахов, шахткомой түрүүлэгшэ Н. Т. Бабичев.

...ЫБЫН ФАБРИКА — директорынь Н. И. Патрушев, парторганизациин секретарь В. А. Федоренко, фабкомой түрүүлэгшэ ...Малышев.

...ГОДСКОЙ ЭЛЕКТРОСТАНЦИ — директорынь П. И. Зеленов, парторганизациин секретарь П. А. Дымников, завкомой ...лэгшэ М. М. Михайлов.

...ГЛАВХЛЕБ» ТРЕСТЫН № 2 ХЛЕБОЗАВОД—директорынь ...Евстигнеев, парторганизациин секретарь А. П. Безруков, ...ой түрүүлэгшэ А. И. Никулин.

...ҮРМОНГОЛЛЕС» ТРЕСТЫН БАЙГАЛАЙ ЛЕСПРОМХОЗ — ...тор байһан А. Н. Сантышев, партбюрогой секретарь ба ...комой түрүүлэгшэ И. П. Никулин.

...ЫН МОДО ҮРАДХУУЛГЫН КОНТОРО — директорынь Г. Д. ...ных, парторганизациин секретарь А. Е. Афанасьев, модо ...ргылгын сеюзай түрүүлэгшэ П. Н. Демидов.

...ИЛГЫН МАТЕРИАЛНУУДАЙ УПРАВЛЕНИИН ЗАИГРАЙН ...ИНАТ — директорынь А. А. Бредно.

...ЛУУТА-НУУРАЙ № 3 ШАХТА—начальнигынь Ф. П. Шад-...парторганизациин секретарь Б. Г. Цоктоев, шахткомой түрүүлэгшэ Ф. М. Банников.

...СОРЕМЗАВОД — директорынь М. И. Леминов, парторганизациин секретарь М. А. Корытов, завкомой түрүүлэгшэ С. М. ...нов.

...ИДИТЕРСКА ФАБРИКА — директорынь П. А. Нархинов, ...авкомой түрүүлэгшэ П. М. Шепколов.

...ЛЬ-КЯХТЫН ТЭЭРМЭ — директорынь М. Ф. Устьянцев.

...ЭГЭТЭЙН ПЛОДООВОЩИИН ЗАВОД—директорынь М. Г. ...ин.

...ЛУУТА-НУУРАЙ ЗАГАҺАНАЙ ЗАВОД — директорынь И. Т. ...ев, парторганизациин секретарь М. Сновалин, завкомой ...лэгшэ М. А. Шадонов.

...БИНИНСКА ЗАГАҺАНАЙ ЗАВОД—директорынь И. Ф. Якуп, завкомой түрүүлэгшэ А. Д. Зайданов.

...ОМИНООПЕРАЦИИН УПРАВЛЕНИИН КИРОВЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ...ОРИЛГЫН АРТЕЛЬ — түрүүлэгшэнь П. М. Баранов.

...СОХИМСОЮЗАЙ СИСТЕМЫН ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ОЛЗО-...ЛГЫН АРТЕЛЬ — түрүүлэгшэнь А. М. Чижов.

...ЕЖНАЯ» ГЭЖЭ ОЛЗОБОРИЛГЫН АРТЕЛЬ—түрүүлэгшэнь ...Разуваев.

...ЕЛЕНГА» ГЭЖЭ ОЛЗОБОРИЛГЫН АРТЕЛЬ — түрүүлэгшэнь ...Соболев.

...ЕСОХИМИК» ГЭЖЭ ОЛЗОБОРИЛГЫН АРТЕЛЬ—түрүүлэг-...С. Д. Середкин.

...УН-СИБИРИИН ТҮМЭР ХАРГЫН 3-ДАХИ ТАҺАГАЙ ХАРГЫ ...ЭЙ АЛБАНАЙ 14-ДЭХИ ДИСТАНЦИ — начальникынь А. М. ...ков, парторганизациин секретарь Д. Е. Соколов, месткомой ...лэгшэ Н. Ф. Гусев.

...РГЫ ЗАМАЙ АЛБАНАЙ 15-ДАХИ ДИСТАНЦИ — началь-...ь С. Е. Мосиенко, парторганизациин секретарь А. М. Гор-..., месткомой түрүүлэгшэ Е. К. Тарасенко.

...ЭЭКЭЭ-ХОЛБООНОЙ АЛБАНАЙ 6-ДАХИ ДИСТАНЦИ — на-...ынь В. А. Беус, партбюрогой секретарь В. П. Замо-..., месткомой түрүүлэгшэ С. А. Дуберштэйн.

...—63 РАДИОСТАНЦИ—начальнигынь А. Д. Мельников, ...рогой секретарь М. В. Смирнов, рабочкомой түрүүлэгшэ ...Тринченко.

...ЛЬКОМБИНАТ—директорынь В. А. Петрэв, парторганиза-... секретарь Н. А. Тактаев, рабзавкомой түрүүлэгшэ Н. И. ...нов.

...Стахановска вахтада жагсанхай

...ска-сталинска комсомолэй ...эдарта ойн нэрэтэй ту-...гуттахын түлөө республи-...ын залуушуулай дунда дэ-...ониалистическэ мүрысөөндэ ...ин мяха-консервын комби-...комсомолууд ба залуушуул ...д хүдэлмэ... ...аймагай ...лэр хабаадалсажа, ойн МТС-үүд... ...стахановска вахтада ...шалгадуу...

...ламжа үзү... ...комбинат дотор 21 комсо-...ын зүйлд... ...залуушуулай бригадууд эм-...ын, Яруу... ..., тэдэнэй 17-нинь үүр ...даалгабарие 110-аа ...хосо бай... ...ент хүртэр дүүргэв. Тус ...жэлтэд ...кэй консервэ заводой, ...ериуудые... ...гэшүүн нухэр Синеева-...ө ажахын... ...комсомольска-за-...гай ба ... бригадууд стахановска ...жэ найд... ...жагсаад, үдэрэйнгөө даал-...50 процентэр үлүүлэн ...

...ЭЭ ажахын ...ын орлого... ...ат дээрэхи 700 гаран за-...луу хүдэлмэриншэдэй 70 гаран хүнүүдынь стахановска хүдэлмэриин эшаар үдэр бүрнингөө даалгабарие 200 процент хүртэр бэлүүлдэг болоо. Эдэнэй 11 түрүү стахановецууд стахановска вахтада жагсан ажаллаһанай аша үрээр энэ оной үнгэрһэн 7 һарын туршада тө...жэлэй шиидхэхы жэл болохо 1948 оной түсэбые дүүргэбэ. Жэшээнхэдэ механическа цехын солото слесарь нухэр Г. Шиханов, колбасна цехын эрхим стахановка М. Казаанева ба бусад жилэйнгээ түсэбүудые арбаад процентээр үлүүлжэ шадаа.

Мунөө мяха-консервын комбинатай залуушуул ВЛКСМ-эй 30 жэлэй ойн ажалай амжалтануудаар үүгэхын тула, үдэр бүрнин эмхидхэлэй-техническэ түсэбүудые табижа, тэрэнэйнгээ өөдөр ажаллана.

Ив. Очиров.

☆ ☆

ФЗО-гэй һургуули дүүргээд...

1942 он. Манай Улаан Армиин сэрэгшэд немецко-фашистска булимтарагшадһаа Эхэ ороноо хамгаалхын түлөө баатарлигаар тэмцэжэ, тэдэнэй шунахай добтолые бута сохижо байһан үе. Тиихэдэ тылдэхи бүхы ажалшад, колхозно полиин таряашад, ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэд угаа өхэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байгаа.

Эгээл энэ жэлэй намар Улан-Удын мяханай комбинадай дэргэдэхи ФЗО-гэй һургуулиин директорэй кабинедтэ хэдэхэн эдир басагадууд орожо, тэндэ һуугшадые мэндэшэлээд, ФЗО-гэй һургуулида абыт гэһэн гүйлтатай ерэһэнээ мэдүүлбэд.

— Ямар мэргэжэлдэ һурахэ хүсэлтэйбтэ? — гэжэ һургуулиие директор нүхэр Цветковой тэдэнэһээ асуухадань, басагад хэлэхэ үгээ олоно ядан бэе бэеэ харалдан һууба. Теэд өдөнэр ямаршье мэргэжэлдэ һурахаяа хүсэд мэлэгүй, директорэй үгэ хэлэхые хүлеэн һуугаа һэн.

Зүгөөр тэдэнэртэ һургуулида орожо абаа һаа, ямаршье мэргэжэлынь таарахаар һанагдаһан байгаа. Эдэнэр энээнһээ урда тээ юрдөөшье городые үзөөгүй, городой һургуулиин ажабайдал мэдэхэгүй байгаа-бшуу. Гансал газетэ дээрэһээ дуулахадаа, городой һургуулинуудай ажабайдал тон хүхюун, ердэм олоо условн дүүрэн бии гэжэ мэдэдэг байгаа. Эдэ басагадай дунда Усть-Ордынскэ Бурят-Монголой национальнэ округой Нукутска районой «Авангард» колхозһоо ерэһэн Фаина Гапсадарова бии байгаа.

Тиин энэ басаган ФЗО-гэй һургуулида орожо, үнэн зүрхэнһөө ороллон һуража захалба. Һурагшадайнгаа дунда Фаина эгээл һэнэр хүрсэнь байһан юм. Тэрэ хэлаа һургагшадайнгаа хэлэһэн, зааханиие хэшээлтэйгээр шагнадаг, практическа һуралсалда тарахалаа консервэ, колбаса үйлэдбэрилдэг мастернуудай ажалые тон анхаралтайгаар адаглан хаража, тэдэниие даган һуралсаха гэжэ өхэтэ ороллодог байба.

* *

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуурхэ дайнай дүүрэһэн 1945 он. Фаина Гапсадарова ФЗО-гэй һургуулиие отлично сэгнэлтэтэйгээр дүүргээд, бэсэ дааһан хүдэлмэришэн боложо, Улан-Удын мяха-консервын комбинадай колбасна цехтэ ажаллажа эхилээ. Энэ залуу басаган туруушын үдэрһөө эхилэн, мастерай үгэһэн үдэр бүрнин даалгабариие үлүүлэн дүүргэжэ эхилээ. Хэрбээ цехтэ яаралтай даалгабари үгтэ һаань тэрэ хадаа үдэр бүнигүй ажаллаадаг бэлэй. Мун үдэрэйнгөө нормые ходоодоо үлүүлдэг һэн.

Фаина Гапсадарова нигэжэ алдар солотой боложо, мунөө комсомольско-залуушуулай бригадын бригадираар томилогдоод, өөрынгөө даалгаг бригадые түрүүшүүлэй тоолго гаргахын тула, шэнэ сталинска табанжэлые дүрбэн жэлдэ дүүргэлсэхын түлөө өршэмтэйгээр тэмцэжэ, үйлэдбэриин үндэр бүтэсэнүүдые гүйлгана. Табанжэлэй үнгэрһэн хоер хахад жэлэй туршада нухэр Гапсадаровагай бригада дүрбэн жэлэйнээ түсэбтэ даалгабариие дүүргэжэ шадаа. Тиихэдэ бригадир Гапсадарова өөрөө табанжэлэй даалгабариие республикын ойн баярай үдэртэ дүүргээд, мунөө үдэр сэо 2—3 нормо гүйсэдхэнэ.

Гапсадаровагай бригадынхид туйлаһан амжалтануудаа батадхан, Ленинско-Сталинска комсомолэй 30-дахи жэлэй ойдо үшөө нэгэ жэлэй түсэб дүүргэхэбди гэһэн уялгануудые аблад, эмхитэйгээр тэмцэжэ байха юм.

А. Атутов.

Байгалайхид түрүүльзэр

Ажалай жаяг заршамые һайнаар эмхидхэһэнэй ба модошодой дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар Байгалай леспромхозой коллектив Бурмонголлестрестын системын предприятинуудай дунда эрхимлэжэ ябана. Тус леспромхозой коллектив июль һарын үйлэдбэриин программые 122,5 процент дүүргээд, мунөө ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхын түлөө шармайн тэмцэжэ байха юм.

Модо урадхуулга дээрэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ өдэбхитэйгээр хабаадалсаһан И. Козулинагай, С. Агафоновагай хүтэлбэрилдэг эхэнэрнүүдэй бригадануудууд үдэр бүриингөө даалгабаринуудые 250 процент хүргэр дүүргэнэ. Тиихэдэ модо отологшо И. Кожевин, модо нэрэгшэ шофер И. Кравченко, түмэршэ дархан Л. Проскурятов гэгшэд үдэр соо хоер гурбан нормонуудые ходоодоо дүүргэдэг байна.

Байгалай леспромхозойхид уллгата түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэтэйгээ хамта, алмалта ба арбилалгын түлөө өрид шангаар тэмцэжэ, горьтойхон амжалта түйлажа шадаа. Тус леспромхозой модошод энэ оной үнгэрһэн хахад жэлдэ аяар хахал миллион гаран түхэригэй түрүнэй зөөри арбилһан байха.

Мунөө тус коллективэйхин Октябрьска һайндэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөнэй туйлые улам дээшэнь үргэжэ, октябриин 1-дэ модобэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэбди, тиигээд жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 15 мянган кубометр модо Эхэ ороноо үгэхэбди гэһэн уялгануудые аблад, эмхитэйгээр тэмцэжэ байха юм.

Н. Цонтоев.

ВОРОНЕЖ, Воронежско «Электросигнал» гэжэ заводоор гаргагдаһан радиоприемнигууд Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай урда тээ сууда гараһан байгаа. Тус заводые немецкууд һандаргаһан юм. Мунөө тус завод һэргээгдэн бодхоогдоод, шэнэ түрүү техникээр хангагдаа

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: приемнигуудые хабсаралгын конвейер. Хамагай нада талада халлаһанайнгаа нормые 200—250 процент дүүргэжэ байдаг стахановец В. М. Шабанов.

ТАСС-эй фотохроника.

Яруунын аймагта

ЭЛЕКТРОСТАНЦИ АШАГЛАЛГАДА ОРУУЛАГДАБА

Һаяхан Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель газогенераторна мотороор хүдэлгэдэхэ теплоэлектростанци барижа, ашаглалгада оруулба. Энэ электростанцинь колхозой центрые Ильичын ламночкануудаар гэрэлтүүлхэ ба мун радиоузелые хүдэлгэхэ байна.

ТЕЛЕФОННО КОММУТАТОР ТОДХОБО

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо телефонно коммутатор тодхогдобо. Нигэжэ тус артелиин шэлевой станууд колхозэйнгоо правленитэй телефонно харилсаатай болонхой. Мун һаяар мал ажалай фермэнүүд телефонтой болгогдохошь.

НҮҮДЭЛ КИНО

Кинофикациин аймагай таһаг (начальнигынь нүхэр Заиграев) таряа ба үбһэхуряалгын хүдэлмэридэ ябажа байгаа колхознигуудые кино харуулгаар хангахын тула, хоер нүүдэл киноустановкануудые хүдөө эльгээгдэбэ.

Эдэ киноустановкануудынь шэнэ кинокартинануудые колхознигуудта харуулжа захалаа.

ЛАГЕРЬҺАА БУСАЖА ЕРЭЭ

Аймагай центрын хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хүүгэд Тулдун гэжэ нютагта пионерскэ лагерьта амарһанаа һаяхан бусажа ерэбэ.

Эдэнэр лагерьта амарха зуурта түрэл нютагаа шэнжэлхэ зорилготойгоор Ехэ-Яруына гэжэ нуурай эрьеэр аяншалһан байна.

Һургуулиин библиотекэнүүдэй номой фондые ехэ болгохо

1948—49 оной һуралсалай шэнэ жэл эхилхэ дүтэлөө. Республикын һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлые бэлэдхэл түгэлдэрөөр үгтахын тула, ехэхэн хүдэлмэрие хэжэ байна. Гэхдэтэй хамта һургуулинуудай библиотекэнүүд шухала хэрэглэдэхэ учебнигуудаа, уранһайханай литератураар хангагдахэ еһотой байна. Мухаршэбэрэй, Заиграйн, Курумканай аймагуудай гэгээрэлэй таһагууд һургуулинуудайнгаа библиотекэнүүдтэ шэнэ һонирхолтой номуудые нэмэбэ. Жэшээлхэдэ Мухаршэбэрэй, Заиграйн аймагуудай гэгээрэлэй таһагууд 11—11 мянган түхэригтэ хүртэр хүүгэлэй литературануудые абаһан байха юм. Гэбэшье, зарим аймагуудай гэгээрэлэй таһагууд өнэ асуудалые хэрэгсэнэгүй. Хэжэнгын (Акржанаев), Баргажанай (Винокур), Түнхэнэй (Халтагаров) гэгээрэлэй таһагууд аймагайнгаа һургуулинуудай, илангаяа эхин һургуулинуудай библиотекэнүүдые хүүгэлэй уранһайханай литературануудаар баяжуулха тухай мунөө хүртэр анхаралаа хандуулаагүй байнаар.

Мунөө республиканска библиоколлектортэ хүүгэдэй уранһайханай литературануд өлбэг бии байна. Тиимэ дээрэһээ эдэ номуудые һуралсалай занятида хэрэглэхын тула, һургуулинуудайнгаа библиотекэнүүдтэ дары худалдан абахэ шухала байна

Е. Иванова.

Залуу мэргэжэлтэд

Манай республикыг культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта хүгэлмэрилхөөр Московско библиотечнэ институдһаа, Саратовска гурэнэй университедһээ ба Кировскэ, Канска библиотечнэ техникумуудһаа арба гаран мэргэжэлтэд ерэбэ.

Московско библиотечнэ институдые дүүргэжэ ерэһэн нухэр Фурсова болбол Кяхтын культурно-гэгээрэлэй һургуулида багшалхаяа ошохо юм. Тэрэшэлэн Кировскэ библиотечнэ техникумһаа ерэһэн дүрбэн хүн Сэлэнгын, Хоринд, Түнхэнэй ба Хэжэнгын аймагай библиотекэнүүдые даагшад болгогоой эльгээгдэбэ. Зарьманинь Улан-Удын, Кяхтын музейнүүдтэ ба республиканска библиотекэдэ хүдэлмэрилхэ юм

Колхозой түрүүлэгшэнэртэ

Республиканска библиоколлектор болбол колхозой түрүүлэгшэнэртэ туһаламжа болгон 100—500 түхэриттэ сэлтэй тусгаар библиотечкэнүүдые бүридхөөд, худалдажа захалаа. Эдэ библиотечкэнүүд соонь уранһайханай, худөө ажахын, политическэ ба бусад һамта 50 гаран хэһэг номуд ороно. Гаднаа бүрнихэгдэһэн номуудай теоло 1948 оондо хэблэгдэн гаргагдаһан «Колхозой түрүүлэгшын справочник» гэжэ шухала хэрэгтэй нэм бии.

Колхозой түрүүлэгшэ тус библиотечкэ соонөө худөө ажахын ба колхозой ажалые яажа эмхидхэхэ тухай асуудалнуудаар дүүрэн туһаламжа абажа шадаха байна.

Зооветинститутдай ветеринарна факультедэй студентнэр институдта шудалһан эрдэмээ бэлэжүүлхын зорилгоор совхозуудта, райветлечебницануудтэ, ветеринарно-бактериологическа станцинуудта, мяхтнай комбинадта үйлэдбэриин практика үнгэргэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) врач Скорых, 4-дэхи курсын студентнэр Суканов ба Овчинникова гэгшэд лаборатори соо таһалгай доторхиие шэнжэлэн үзэжэ байна.

З. Веснинагай фото

СПЕЦИАЛИСТЫН ЗҮБШЭЛ

ГОРОХ ХУРЯАЛГЫН ОНСО ӨӨРЭ ЗҮЙЛ

Ороһото-бобово культура болохо горох болбол арадэй ажахыда өхэхэн удхашанартай. Горохто үрэдэ ороһото таряанайхида орходоо белогынь хоер дахин ехэ юм. Горох болбол белогойнгоо хэмжүүрээр мяханатай тэн ба галуа мяханда үгы байдаг крахмалаар баян байна. Тиимэһээ горох болбол эдеэ хоолдо, мун малай тэжээлдэ хэрэглэгдэхэ талаар туйлай ехэ үнэтэй культура болоно.

Горохые өхөнхидээ шанажа эдидэг. Мун горохын талхые хара ба шэнисын гурилтай холижо болохо. Тэрэнһээ гадна, татаһан гу, али буталһан горохые таряанай һолоомо, хартаабха ба бусад корнеплоодуудтай холиходо мун малай тэжээлынь болодог юм.

Горохын һолоомо хадаа ороһото культурануудай һолоомодо орходоо һураггүй ехэ белогтой юм (8 процент хүртэр). Тиимэһээ тэрэ болбол гутаагүй ба ургамалай үбшэндэ дайрагдаагүй байбал адуу малдамнай туйлай һайн тэжээл боложо үгэхэ байна.

Горох болбол агротехническэ талаараа тон ехэ удхашанартай. Горох тариһан газарта һүүлээрнь ороһото ба техническэ культурые тарихада тон һайн ургаса гарадаг байха юм. Юуб гэхэдэ горох тариһан газарта га бүридэнь 1—2 центнер хүртэр азот үлэдэг бэйна.

Дайнай урда жэлнүүдтэ Мухаршэбэрэй, Кабанскын ба Тунхэнэй аймагуудай зарим колхозууд багаханшуу талмай дээрэ горох тариһан байгаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай республика дотор горох тариха ябадал нилээт олошороо. Энэ жэлдэ республикын 9 аймагуудта горох таригдаа. Иволгын, Кабанскын, Мухаршэбэрэй, Бичурын, Тарбагатайн ба бусад аймагуудай хэдэн олон колхозуудта горох тариһан талмай 20-30-аа дээшэ гектар болоо.

Үнгэрэгшэ жэлдэ олон колхозууд горохын үндэр ургаса туйлаһан байгаа. Теэд мунөө жэлдэ горохын ургаса муу бэшэ байхаар хараалагдана.

Теэд үнгэрэгшэ жэлдэ горохын эдеэшэлгын ба тэрэнние хуряалгын онсо өөрэ зүйлые мэдэхэгүй байһан гээрэнэ ехэхэн үрилтэ гээлтэ болоо байна. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай Кировэй ба Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта горох хуряалгада гээгдэлтэйгээр ерэһон дээрэнэ, ехэхэн үрэнь хаха һүрэһэн ба ехэдэр гээгдэһэн байха юм. Тус аймагай Сталинай нэрэмжэтэ ба «Политотдел» колхозуудта горох хуряалгада яажа ороһон дээрэнэ түрүүлэн гуугаха, гэмтэхэдээ бэлэн, хүсэд эдеэшэгүй, муу шанартай үрэнь хуряажа абаһан байха юм. Нимэ ушарнууд бусадшье аймагуудай зарим колхозуудта үзэгдэжэ, горохын ургаса ехэхэн үрилтэ гээлтэдэ ороһон байгаабшуу.

Тиимэһээ хүдөө ажахын органуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ба нэн түрүүн колхознигуудай болон агрономуудай урда үлгэрэгшэ жэлэйнгээ алдуу дутуунуудые дахин дабтахагүй ба горох хуряалгые хаһаг соонь, гээлтэгүйгөөр үнгэргэхэ шухала зорилго табигдана.

Горох гээшэ ороһото таряануудта орходоо жэгдэ бэшээр эдеэшэдэг юм. Горохын таряан эгээ доодо захын набшаһанһаа эхилээд, улам дээшээ сэсэглэжэ ородог байна. Тэрэнэй доодо талын үрэнүүд дээдэ захынхиһаа урид эдеэшэдэг байха юм. Горохын эдеэшэлгэ хадаа сагай уларил дээрэһээ ехээр дулдыдадаг. Халуун уларилай һүүлээр горохын түргэнөөр эдеэшэжэ байтар, борооогой оробол тэрэнэй эдеэшэсэ удаардаг. Тиимэһээ горох хуряаха сагые тодорхойлхо ба үрилтэ гээгдэлтэй тэмцэхэ асуудалые шиидхэхэ ябадалда ехэхэн бэрхэшээл тохеолдодог байна.

Горохые, тэрэнэй доодо захын үрэнүүдэй эдеэшээд байхада хуряажа эхилхэ еһотой. Горохын бүхы үрэнүүдэй эдеэшэхые хүлеэжэ болохогүй. Үрэнүүдэйнь бултадаа эдеэшэхые хүлеэгээд байбал, доодо захынь үрэнүүд хаха хүрэхэ ба муи үрилтэ хоролтодо ороохо байна. Мун горох хуряалгые эдеэшэхэһээнь урид хуряажа эхилбэл, үрэнь ехэ муу шанартай байдаг.

Горох хуряалга хадаа тон ехэ анхарал ба шадабари гаргахые эринэ. Хадагдаһан горохын үшөө эдеэшэжэ байдагые хараадаа абажа, тэрэнние доодо талын үрэнүүдэй эдеэшээд байхада хадабал, бэшэнинь һүүлдэ эдеэшэжэ хүсэлдэхэ байна.

Горох хуряахадаа элдэб арга хэрэглэжэ болоно. Хэрбээ горохын овес ба ячменьтэй сутаа (унажа хэбтэшэхэгүйн тула) таригдаһан байбал сенокосилка, жатка гу, али лобогрейкээр хуряажа болохо байна. Тиихэдээ хэбтэһэн ба бусайдаһан горохонуудые гээнгүйгөөр хуряахын тула косилкын шүдэнүүдтэ горохыг өшэнүүдые үргэжэ үгэхэ түхэрэлгэ хэгдэхэ еһотой байна.

Хэрбээ гансаарайнь тариһан горохын унажа бусайдаһан байбал, хажуураар ба серпээр хуряажа абаха хэрэгтэй. Нимэ горохые машинаар хуряабал гэлтэ ехээр гараха байна. Илангаяа үнгэртэрөө эдеэнэйнгээ горохые бүрхэг үдэр гу, али удэшэ үглөөнэй шуудэртэй үедэ хуряаха шухала. Энэ хадаа горохын унаагые доошолуулха байна.

Хадагдаһан горохосо хатаахын тулада, тэрэнээ нэгэ метр үндэртэйгөөр обоолоод, 2—3 удэрэй турша соо орхихо хэрэгтэй. Тэдэ обоолуудай жэгдэхэ хадахын тулада аалихапаар худхажа байха шухала. Үнэлтэй үедэ горохые хатаахадаа тусхай саха улгэсэдэ улгэжэ хатаха юм. Хатаһанайнгаа һүүлээр, тэрэнээ ток дээрэ абаашажа һурилхэ хэрэгтэй. Горохые юрын молотилкануудаар сохижо болохогүй, юуб гэхэдэ тэрэнэй үрэнь бутаржа болохо байна. Тиимэһээ молотилкын декые доошонь оруулжа декэ барабан хоерой хоорондохи забһарые ехэ болгохо, барабанай металлическа шүдэнүүдые модон шүдэнүүдээр һэлгэхэ гу, али тэдэнние арһаар ороохо хэрэгтэй. Тэрэнһээ гадна, молотилкын барабанай эрьесые минута соо 400—500 хүртэр доошолуулха шухала.

Горохые хадагалхын урда тээ шорой, һолоомо, гутаһан ба бутарһан үрһэнүүдһээ, мун ондоо культурануд ба буртаг үбһэнэй үрэнүүдһээ сэбэрлэжэ ба хатаажа, зохихо кондицидань хүргэхэ шухала.

Горохын эдеэшэлгэ ба хуряалгын онсо өөрэ зүйлые һайн мэдэлгэ ба агротехническэ зэлабаринуудые нариннаар сахилга хадаа энэ тон үнэтэй культурые гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха ябадалые хангаха байна.

В. МАМИЛОВ,
Худөө ажахын Министерствын агроном.

Аягүй ушар*)

* * *

РАССКАЗ

* * *

Артелиин хомут тоног халхадаг Евсей Андреевич Солдатов хүдэлмэриһөө бусажа ерээд, шулөө уужа каншаяа эдеэд, хэбтэхэ гэжэ байтарань кооператор Лукошниковой басаган Танюшка гүйн ороже ерэнэ, хойшоһоонь мандагар чемодыг барихэн, портфельтэй таниг даагүй хүн оролсоно.

—Евсей ахай,— гэжэ Танюшка өбдүүсэн байжа хэлэбэ, — энэ хүнние танайда хонохо гэжэ манай аба хэлэнэ.

Евсей гайхабашьегүй: тон уужам бэ сэбэр гэртэй хадань тэрээнэйгээ ерүүл инструкторнууд, заабаринууд бэлэдхэлнэд, агентнууд, механигууд, эстрадна артистнууд хади хонодог зангай байһан юм... Мүнөөшье үглөөгүүр хүнэгтэй уһа барижа ябатарань, завхоз Кумейкин, кооператор Лукошников хоёр уулзаад: Үглөө сү, али магад, мүнөөшье үдэшэндөө манай колхоздо областной городһоо лектор ерэхэнь, танайда байралуулаа һаа болохогүй гээшэ сү гэжэ Евсейдэ хэлэһэн байгаа.

—Яаха һэм,—гэбэ Евсей,—ерэг, ерэг.

Одоол мүнөө гое һайхан, һаршаганууд зөөлөхэн субатай, үндэр бэетэй таниг даагүй хүнэй ороже суугаа байһаниие хараһаар, Евсей оёон дээрһээ бодожо амаршалан хэлэв:

—Һуугты, һуугты нашаа. Нэгэ нүхэр ерэхэ юм һэн гэжэ бүри үглөөгүүр тан тухай намда хэлэһэн байгаа... Магад самовар табюулха дурамай хаяат?

Чае уигөөд байхада айлшан Евсей хоёр самоварай хажуудa, сай ууша хөөрэлдэжэ һуунад.

—Ястребков Петр Фомичые та танихагүй гүт? —гэжэ Евсей асууна.—Тэрэ хүн бэһэл тан шэнги нигэжэ хэдэ ябажа байдаг, лекци хэлэдэг байгаа юм. Жэл соогоо бүри хоёод шахуу ерэдэг байха. Ходол манайда унтадаг, байралдаг зантай юм даа. Эйһа Капустин Михаил Михайлычые абаад үзэгты, —магад танихa байгаа бээзэт?— тэрэшье бай ходо минидэ ерэдэг юм. Тээсэгэнишье хоёр хоножо ошоо һэн. Үнөө Сидикин Петр Алексеич, тэрэшье үсөөн ерэдэг юм даа... һүүлдэ манайда ерэһэнһээнь хойшо гурбаншье һава үнгэржэ байна гээшэ ха...

Тингээд Евсей нэгэ юумэ һанаандаа оруулһан шэнги нюдөө анхилгажа, бага хэлыдэн мүнөө айлшанай гое субын үглөөтэй болһан, шэнэ калошнуудайнь ялалзажа хэбтэнэн углуу гээшэ хялам гэжэ харана. Нэгэ багахан абяагүй һуулһамаа, гэнтэ нэгэ юумэ гайхаһан янзатайгаар дуугарха ороно:

—Сэхэнь, би үбгэ наһан болоһон, үзэг бэшэг өөдгэй мэдэхэгүй хүн гээшэб, хүлисэгты, би тан шэнги хүнүүдые харахадаа ехэл гайхадаг хүн би. Жэшээнь, Ястребков Петр Фомичые абаад үзэе даа. Манай эндэхи зон тэрээндэ айхабтар ехэ дуратай юм: Петр Фомичын ерэжэ лекци хэлэхэдэнь үсөөн лэ хүн гартаа һуужа гээдэхэбшуу даа. Хамаг юумые ехэл туһатай зохидоор ойлгуулжа хэлэжэ үгэдэг, үгэ бүхэниинь хүнэй тархи соо гайхалтайгаар ороже байдаг байгаа юм. Теэд юрдөө...

Нэгэ хэды дуугай боложо, айлшанай суба, чемодан тээшэ баһа дахин хялам гэжэ хараад, үргэлжэлнэ:

— Жэшээнь танай сабхи, хэлсэнгүй, еһотойл эрхим товараар өөгдөһөн байна даа, мүн калоши, пальтотнай — бүхы хубсаһантнай — хүнэй атаархамаар гое байна гээшэ. Теэд таниһаа урагша мацайда ерэдэг танай мэргэжэлтэй хүнүүд, минии ажагшахада, бултадаал муу хубсаһатай ябадаг янзатай байгаа юм. Жэшээнь, Ястребков Петр Фомичын ботиканууд залжагы буушажа халаһатай болошоһон, мүн үмдэ куртигыншье харгахада, бурхан үзэг, турбан зун соо модонһоо газар сэбэрлэһэн хүн шэнги байна юм. Теэд бүхы баян зөөринь хадда олон номтой портфелиинь ха юм даа. Би тэрэндэ үбгэн еһоор хэлэгшэ би: «Петр Фомич, шинэй Исаия болгэ шэнги хүн гээшэ хаш: сэсэн тархитай аад, сэрхэй нуталтай. Манайшни эндэ Филя Бабичев галуу адуулдаг хүн аад, бүхэли зун соогоо зуун ажалта үдэрһөө дээшэ олодогүй юумэл даа, теэд хараад үзэгты, ямар гое һайхан шевиот костюм, ямар гое сабхинуудые өөртөө оюулааб даа!» гэжэ хэлэгшэб. Тиихэдэмни Петр Фомич: «Һайн лэ гээшэ ааб даа! Гайхалтайл гээшэ! Танай галуунай пастух гэнэ гүт?...» гэжэ энэдэг байгаа юм. Баһа Капустин Михаил Михайлычые абаад үзэгты. Энэ үбэл тоноһойгоо гэр сооһоо гараад ябажа байжаб, һалхин шуургал гээшэнь, бурхан зайлуул, аймшаттай, нюдөөрөө юумэ харахаһаа байха, амяа абахын аргагүй. Гэнтэл эрьелтэн шуухираа гэхэдэнь — гэрэлтэ дэлхэй мүгы болошохо юм шуу! Арайшье гэжэ тэртээ ерээд, дулаасажа унтахаяа хэбтэбэб. Гэнтэ һүниин лунда, хүн зонхо тоншобо гээшэл. Газаа үүдэндээ гараад, хэн тоншоноб, юун хэрэгтэйб гэжэ һурахa гэһэн аад, яашье аргагүй байба. Балхи шуургын гээшэ сэхэл амиимни ерээд бүглэжэ байна. Тэр хүниие дахуулжа гэртэ оробоб. Хлаан гэнэм: «Бурхан зайлуул, Михаил Михайлович! Ши энэ аймшаттай һүни хаанаһаа орожо ерэбэ гээшэбши?» «Вязниковкһоо ерээб, —гэнэ, — тэндэ багахан заабари үнгэргөөб...» «Теэд яажа энээруу ерээ гээшэбши? тэндээ хонохошни яагаб...» «Аргамнигүй байгаал,— гэнэ, —мүнөө үдэшын 8 часта танайда кружок болохо еһотой юм һэн, теэд ороётошобоб. Намайе улаагаар асархa гэһэн аад, харин улаашаниинь яяр амитан дайралдажа, тосхоһоо гаражa, шуурган соо орон засуу гэнтэ һүрдэшоо ха юм даа...» «Теэд ши ябагаар ерэбэ гээшэ гүш?...» «Теэ яахабши? Кружогоо тэһалдуулха дурамшигүй байгаал...» гэжэ харюусаа юм шуу: Сэхэнь хэрэгтэй, нимэ һэшхэлтэй сэхэ сэбэр сэдьхэлтэй, еһотойл герой хүнүүд байдаг юм байна. Харин харахадашни, тэдэнэр худэлмэриингөө жэшээгээр хубсалжа, жаргажа ябадаггүйл байгаа юм...

—Харайжа ошохо газаршни үгы бшуу даа, —гэжэ айлшаниинь даруу янзатайгаар хэлэнэ. —Түрүүшээр дайн болоо, һүүлээрынь ган гасуур... энээниие бодолдоо абаха, ойлгохо хэрэгтэй байна. Бултал бидэнэр нимэ ябана хаямди.

—Оо даа, бултa бэшэ! — гэжэ Евсей халуунаар арсана. —Хаанаһаа булта байха һэм. Жэшээнь энэ неделиин урда тээ манайда нэгэ өөдгүй үзэлэй хүн байралһан юм... Үгы, танһаа асуужа болохо гээшэ сү: та энэ стакан соогоо юу холино гээшэбтэ? Али ямар эм гү? А-а, коньяк! Тиихэдээ холуу оруулжа байта хаяат? Һайн даа һайн, туршахада яаха һэм... Тингээд, Тэрэ хүниие би гэртээ оруулаа гээшэб. Самовар табюулаа. Тингээд, энэ тантай һууһан шэнги хөөрэлдэжэ һууна гээшэбди. «Та ямар юумэнэй талаар оролдожо ябадагбта? Тиихэдэм хэлэнэ: «Нэгэн талаһаа өмдэрхэй түмэр түдэгэ, нүүөө талаһаа яһанай талаар оролдодог хүм даа...» «Танһаа һуражa болохо гээшэ гү, ямар тиимэ яһанай талаар оролдодог хүм даа...» «Танһаа һуражa болохо гээшэ гү, ямар тиимэ яһанай талаар оролдодог байба гээшэбтэ?» Мэдэгтэй юм аяб даа, —гэнэ тэрэм, — үхэрэй даа, мориной гэхэ зэргэ. Гапсал һүүлэй үедэ мал үсөөн үхэдэг болоод, яһан өхэл хангалтагүй ородог, хэсүүтэй боложо байна...»

Хоюулаа саигаа уужа, яһа уһан тухай хөөрэлдэжэ байтараа, тэрэмни гэнтэ өөр тухайгаа иигэжэ хэлэбэ гээшэл: «Битнай яһанай талаар аймшаттайл ехэ шэнэ үүсхэл гаргаһан хүн гээшэб, теэд тойроод булта албан хойрогууд, ...алишье талаһаа намда туһаламжа байхагүй...» Тиихэдэнь һуранаб: «Үгы, яһанай талаар ямар тиимэ үүсхэл гаргаһан байба гээшэбтэ?» Тиихэдэм хэлэнэ: «Нэгэдэхеэр, сельсовет бүхэнэй дэргэдэ яһанай агент гэжэ албан харюусалгатай нэгэ хүн байна еһотой. Би тэдэ хүнүүдые тушэглэжэ ябаха еһотойб. Жэшээнь, танайда шахамал гахай, хуршыцдэтнай гунан сар, тээ тэрэ айлайда хони ямаад бии бэлэй... Яһанай агент хадаа бүхы эдэ малые өөрынгөө данса соо буридхөөд байха еһотойбшуу. Ши, жэшээнь тэрэ гахайгаа алаад, галда хуухалжа байна гээшэш, тэрэ сасуу минии агент хажуудашни ерээд: «Үбгэн, яһаяа гушаа» гэжэ байха бшуу. Тэрэмни салин абажа байдаг харюусалгатай хүн хадань, бишни тэрээнэ тулгалжа, хлана хэн ду алажа, юу шанажа байһыень саг бүхэндэ мэдэжэ байха еһотойш гэжэ тэрээнэ албадажа байха хаям бий. Битнай эндээ тухай дээшээ организацинуудта бултандань бэшэйэн хүмби, тээд, этигэнэ гүт, али үгы гү, мүнөө хуртэр нэгэншье харюу ерээгүй юм шуу даа. Харин яһанай бэлэдхэл ходол доошоо ороже байна...» Өөрынгөө өлдэб үлгын үүсхэлнүүд тухай намда эхэл удаан хөөрөө. Һүүлээрынь нигэжэ хэлэнэ: «Зай, үбгэн, сайнай гайдаа, иигээд еһо дүүргэжэ дэрэһээнь спирт уужархия».

Заа зааханаар спиртынь уубабди. Тэрэм хөөрэнэ: «Үбгэн, танай эндэ проо юутэ гээшэб? Мед юутэб? Наран сэсэгэй һамар өхэр абаха арга байна гү? Танай эндэхи һамгад зүүгээр дуталдадаггүй хаяа? Гое оймоһонуудые худалдажа абаха эхэнэр олон гү?..» Үглөөдэрынь сельсовет ошожо, яһанай талаар юунда түсэбөө дүүргэнэгүйбгэ гэжэ хараал шэрээл, уй хай табяад, айлаар ябажа яһанай орондо прос, мед, элдэб юумэнүүдые өхээр абаал... Үдэшэ болоходо энэ гэрэй бүханаар дүүрэн мэшээгүүдые, кадушкануудые оруулжорхибо гээшэл. Би хэлэнэб: «Энэ наран сэсэгээр яахатнай гээшэб?..» Тиихэдэмни нюдоороо эмнижэ, «Шэмэхэ дуратай хүмби,—гэнэ — Манайшни тэндэ стаканиинь 5 тухэригтэ хаям. Харин би эндэһээ миин нэгэ түхэригөөр абаа хаямби...» «Нимэл хадаа дэн хүхюутэй болоо хаям, мэшээг соонь адаг табан зуун стакан байна» гэжэ би зосоогоо бодоноб.

Манайда үшөө нэгэ сүүдэ тэрэ хүн байһан юм. Хайшаашье ошоогүй, яһан тухайгаа һанаагаашье табихаа болиихой, харин өөрынгөө дүүрэн мэшээгүүдые хаража, нэгэ юумэ тэрхи соогоо тоолоно, түсэблэнэ хэбэртэй, аман соогоо гэндир гэндир дуу дуулажа үнгэргөө һэн. Гурбадахи үглөөниинь сельсовет ошожо, эндэ яһа бэлэдхэлэй талаар хүдэлмэри хээ гэһэн тэмдэг табюулаад, спашаа арилаа һэн. Тэрэ хүн ямар хэрэгээр ябажа байһыень, тэрээнһээнь ямар туһа гарахыень мүнөө тааваад үзэ даа! Сэлин абаха, харгын, байрын, эдеэнэй мүнгэ хуул абажа ябана, теэд яһаа байхагүй. Нимэ хүн ганса гээ гүт?.. Жэл соогоо манайда олоншог хүнүүд байралдаг юм. Һүйншье хүнүүд олон байха даа, теэд баһа юунэйшье түлөө салин абадаг, юундэшье ябажа байдаг ушарынь ойлгожо болошогүй тиимэ хүнүүд нилээд олон байгаа юм. Нэгэн шампиньон мөөгэ тарихые һургаха гэжэ ерээ һэн. Баһа нэгэн ерээд, гэрһээ гэртэ ябажа хүгшэдые дуу дуулуулха гэжэ ехэ оролдоо бэлэй. Хүгшэд али болохоор лэ тэрээнһээ һалажа ядаха юм, тиихэдэнь тэрэнь хишат шэнги эһалдаад: «Хүгшөөргэ, ехэ гуйна гээшэлби, дуулажа хайралыш даа! Би бэшээд эбахa ха юм биб»,—гэжэ хүлдэнь унахаһаа наагуур болохо юм. Тиихэдэнь тэрэ хүгжэн яаханшье аргагүйдэхэдөө... «Ах вы, сени, мои сени...» гэжэ ехэ уйдхартайгаар татажа ородог байгаа бэлэй. Баһа нэгэн эндэхи тусхай үүлтэрэй, айхабтар мандагар үндэгэ гаргадаг тахяа бэдэрээб гэжэ ерээ. Тиихэдэнь тэрээндэ хэлэнэбди: «Зүб даа, тиимэ шубуун манай эндэ бии, теэд тахяа бэшэ, галуун гэжэ нэрэтэй юмэл...» Тэрэ хүн хоёр турбан удэр өрьелдэжэ, хүдэлмэри хэһэнэй үзэгдэл гаргаад бусажа арилаа бэлэй. Тиимэ хүнүүдэйтнай сабхи, калоша, куртик, дэгэл гээшэнь еһотойл эрхим товараар өөһон байха юм шуу. Ганса дотор үмдэниинь Петр Фомичын бүхы хубсаһаниинаа үнэтэй байдаг байгаа юм. Иимэ үхэр хулганаалнууд жаргалаараал ябажа байдаг гээшэ ха.

Баһа үшөө элдэб жэмэс, нохойн хоншоор, мориной һүүл бэдэрээбди гээд ябажа байдаг... Тэдэнэр бултадаа бээр айхабтар элүүр, шад улаал хасартай хүнүүд. Нэгэниинь тэрэ углууда өөрынгөө конторо нээхэ, нүүөөдэнь энэ углууда өөрынгөө конторо нээгээд һуужа байха. Иигэжэ бүхэли хоёр-гурбан недели соо һуужа һуужа, харин гэнэ нэ шинэ хахад бочко мөөгэ, хоёр ведро нохойн хочшоор олоһон байхал даа. Хараханшье эшхэбтэр... Иинэдээ нэгэ мөөгэнь юутэ болон гээшэб? Намда тиимэ хомолдирох үүөө һаанэ, би ямаршье конторогүйгөөр, шэрэжэ хүнэ хүрэшэгүй моогэ, улаагана, долоогоно, һүүл шэрхэ, зумбраагай, шандаганай арһалуудые бэлдэжэрхихо байгааб. Баһа элдэб зургаанууд һаа юумэ худалдажа абаашан олоороо ерэдэг. Тэдэнэр капуста, һочгинэ, хартаабха, мяха, мед бэлдэхэ гэжэ эзэн үзүүргүй ябадаг юм даа...

Заримдаа гэрээр дүүрэн болошохо. Эндэ ерээд лэ бэе бээ мэхэлхэ, нэгэ нэгээ урилдахa гэжэ аймшаттайгаар лэ оролдохо юм даа... «Прохоровко ошоһоноойтнай хэрэгүй бээ. Тээ тэрэ минии чүхэр һаяхан Прохоровко ошожо ерээ, урагша хойшоо жара гаран модо юм. Теэд тэндэтнай капусташье үүсэл даа, бултынь хорхой эдижэрхео. Һочгиношье гээшэнь сагай хоморой...» «Юу хэлээ гээшэбта! «Маякта» танда нэгэшье грамм худалдахагүйл... Тэндэтнай облгүйсэдкомһоо тусхай телеграмма ерэһэн юм. «Маякта» ганса намайе, нүхэр Макоедовые бэхилжэ үгэһэн байна...» Иигэжэ бэе бээ мэхэлжэ, үрьдэлдэжэ ябаад гүйлдэхэ юм даа. Хараал гэхэдэшни, ганса турсук соо багтахаар юумэ суглуулһан байхал даа. Теэд өөрынгөө олзые өрхихогүй! Түрүүшын ээлжээндэл аминайгаа ашаг харадаг хаям даа. Тохир хурган аман тээшээ... Нимэ улдуудые хараад байхада һанаа зоборитэй бологшо. Худэлмэриин хүчүүдые бэдэрэшэн ехээр зобожо ябаха юм, тиихэдэ иимэ элүүр зон миин эмээрүү эрьелдэжэ ябаха...

Нэгэ стакан сай уугаад, магтаг хэлэнэ:

— Коньяк гээшэтнай еһоор юм байнал. Уһа гэмтээхэгүй. Асуужа болохо гү: нэгэ шэлычь юутэ байгаа хаб? Нээрээ гү! Үнэтэйшэг лэ байна даа. Дан үнэтэй! Тиихэдээ энээчиие абаха аргатай хаямта даа. Болоол даа. Зүб лэ гээшэ! Хүниие худэлмэрэгнь сэгчэдэг, мүнгэ ехээр үгэдэг хаям даа...

Айлшанайчгаа урдаһаа хараад, хүндэлжэ хэлэнэ:

—Танһаа асуужа болохо гү?. Таанарайшье дунда зэргэ гэжэ байдаг гээшэ бээ. Жэшээнь, Ястребков Петр Фомич ехэнхидээ мүнөө Усын байдал тухай: Франциде, Англида юун боложо байнаб гэжэ хөөрэдэг байгаа юм... Мүн колхозуд, заводууд тухай, табинжэл тухай хөөрэдэг байна. Харин Капустин Михаил Михайлычые—тэрэ хадаа газар хаанаһаа бии болоо юм, хүн яажа гараб, мүн одо мушэд, джамидарал тухай ехэнхидээ хөөрэдэг байгаа юм... Харин та, би асуухи байнаб, ямар асуудалтуудые ойлгуулаг хэлэдэг байгаа хабта?

—Һм... һм... — гэжэ айлшаниинь хоолойоо заһахадал гэнэ.— Битнай арайл эчэ талаар бэшэ хүн байнаб.

—Ямар талаар байгаа хабта? — Евсей сэдьхэлээ хеморон хэлэнэ.

— Һм... һм... мишитчай тэрэг ондоо... һм... һм... сэхэнь хэлэхэдэ, хэсүүтэйхэн хэрэг юм: би хадаа нохойн хоншоорой пабша бэлэдхэхэ даалгабаритай хүм даа.

*) А. Колосовой «Рассказы разных лет» гэжэ номһоо.

РЕСПУБЛИКЫН ҺОНИНУУД

СССР-эй Үһэн-Сэрэгэй Флодой Удэрэй хүндэлэлдэ болоһон мотокроссто «Спартак» гэжэ һайндуранай спортивна обществын гэтүүн нүхэр М. С. Воейков харгыгүй газаараар 75 километртэ 1 час 8 минута 35 секундда гүйгээжэ, үрүү һуури өзэлһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. С. Воейков.

И. Красавцевай фото.

Хүдөө ажахыда машина зэмсэгүүд

Республиканска сельхозмашинаһай конторо һаяны үедэ автомашинануудай 110 хэһэг шина, 150 сепаратор, орооһо сэбэрлэхэ 265 машинануудые республикын колхозууд ба МТС-үүдтэ худалдаһан байна. Мүнөө таряахуряалгын үедэ хэрэглэдэжэ байгаа машинануудые ба тэдэнэй запаснэй частынуудые эбдхаар хүлеэжэ байха юм. Нэгэ вагон таряахуряалгын машинануудай запасной часть, «МК-1100» гэжэ маркын 20 тракторна молотилканууд, «ГАЗ» ба «ЗИС» гэжэ маркын автомашинануудай 210 шинэ, молотилкын шкифүүд абтахаар хүлеэгдэжэ байна.

Таряанай хоротонтой тэмсэгшэд

Ахын аймагай залуушуул таряанай хоротон зумбраатай тэмсэл ябуулжа, мүнөө алар табан мянгаад зумбраагай арһа Заготживсырьегой контородо тушаэба. Тиихэдэ Эрдэгтой һургуулиин 15 баһатай һурагша Буда Паханциков гэгшэ үүгэрһэн һараануудай туршада 600 зумбраагай өрхим һайн арһа тушаагаад, мүнөө зумбраа барилгые үргэлжэлүүлһээр. Тэрэ хадаа сентябриин 1 болтор үшөө хоёр зуун зумбраагай арһа тушаахаб гэһэн уялга абанхай.

Тэрэшэлэн залуу агнуушаг нүхэд М. Хуриганов, А. Дансарачев гэгшэд мүн лэ хэдэн зуугаад зумбраагай арһануудые гүрэндээ тушаагаа.

А. Старков.

Аймагай промкомбинадуудта

Кяхтын, Хэжэнгын, Бичурын аймагуудай промкомбинадууд өнэ жэлдэ модо хюрөөдэхэ рамануудые толхожо, ашаглалгада оруулбэ. Эдэ промкомбинадууд тус бүридээ халаан соо 15 кубометр модо хюрөөдэхэ аргатай болобо.

А. Чебыков.

Колхоздо шэнэ барилганууд

Иволгын аймагай Каленовскын сельсоведэй «XVII партсъезд» колхоздо барилгын худэлмэри үүгэнөөр эрхилэгдэжэ байна. Эндэ 50 гаран хүүгэдэй байха яслиин уужам ба һаруул таһалгануудтай шэнэ гэр баригдаба. Мүн 80 киловатт хүсэтэй электростанци табигдажа байна. Тэрэнэй дэргэдэ модо хюрөөдэхэ рамын һуури табигдажа эхилбэ.

Ф. Суходольский.

Шэнэ пекарни

Ахын аймагай центр дээрэ энэ жэлдэ пекарни шэнээр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба.

Д. Дугаров.

Түрүү бригада

Зэдын аймагай Гэгээтын сомоной Ленинай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай 3-дахи бригадa үйһэхуряалга дээрэ түрүүлжэ ябана. Тус бригадын гэшүүд үдэрһөө үдэртэ нормоео хододоо үлүүлэн дүүргэнэд. Һаяхан тус колхозой правленби ба партийна организацинн дамжуулгын Улаан туг энэ бригадада барюулагдаба.

Л. Раднаев.

Социалистическэ ба коммунистическэ партинуудай Римскэ Федерацинуудай зүблэрүүлгын комитедэй тогтоол

РИМ, августын 21. (ТАСС). Италиин социалистическэ ба коммунистическэ партинуудай Римскэ федерацинуудай зүблэрүүлгын комитет болбол «нэгэдэмэл ябуулганууд тухай хэлсээе лаблан, хоёр партиин харилсан хамтадаа ажаллалгые шангадхаха» өрилтэ хэһэн тогтоол баталжа абабэ.

Арадай демократическа фронтын президиумэй дехларацие хүлээгээд, зүблэрүүлгын комитет тогтоообо: «Арадай демократическа фронтые һайшаадаг олон худэлөөнүүдэй ажал-ябуулгые демократическа олониитын эмхидхэхы үнэлэнэ формо хүгжөөхэ ба батадхаха».

Хүлһэ салингаа дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ французска ажалшадай нэгэдэмэл ябуулганууд

ПАРИЖ, августын 21. (ТАСС). Үшөө Шуманай правительствын засаг барижа байха үедэ профсоюзна гурбан организацинуудэй — Французска христианска ажалшадай конфедерацийн (ФҮХТ), «Форс Увриерэй» ба Кадрнуудай бүгдэнийтын конфедерацийн хүтэлбэрилэгшэд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай Бүгдэниитын ажалай конфедерацийн үндэһэ барилтатай ба хуулита өрилтэнуудые дэмжэлгэнээ арсажа, «үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө тэмсэлэй комитет» гэдэгые тогтооһон ба энэ комитет «үнэ сэнгые химдаруулха хэмжээ-ябуулганууде бэлэдхэгдэнь правительствые дэмжэхэ юм гэжэ мэдүүлһэн байгаа. Үнэ сэнгые доошолуулха ябадал «туйлаха» гэһэн Шуманай правительствын «хүсэлэлгэнүүдэй» бүтөөгүй һалаһаниинь мэдэжэ. Марийн правительствын байгуулагдаһанай һүүлээр, «үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө тэмсэхэ комитет» тогтооһон профсоюзна организацинуудай гэшүүд — ажалшад хадаа эдэнэй хүтэлбэрилэгшэдоор дэмжэгдэжэ байгаа правительственна политикань ажалшадай байдалые һайжаруулхаһаа байтагай, харин тэрээнние үдэрһөө үдэртэ муудхаажа байна гэжэ мэдээд, правительственна хэмжээ-ябуулганууде дэмжэхэеэ болихыень өөһэдынгөө профсоюзна хүтэлбэрилэгшэдһөө эрихэ гэжэ шиидхэбэ.

Имагтал һүүлэй үдэрнүүдтэшье үнэ сэнгэй үлэмжэ ехээр ургаһан баримтануудта анхаралаа табибал, «үнэ сэнгые доошонь оруулха» гэһэн правительственна политикын хүсэд бүрин буруу һүрэһэнэй тодорхой гэршэ болохо байна. Гү... үсэгэлдэрэй турша соо мяхан... сэн, дунда жэшээгээр 15—... цент нэмэһэн байха юм. Тэ... овощиин, шубуунай ба ... үнэ сэн ехээр нэмээ.

Газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй... правительство болбол сентябр... һээ эхилэн гурилэй ба һүнэй... дээшэлүүлхээр тухеэржэ бай... комитет зондо хашагдажа, ... гые доошонь оруулжа болоно... жэнүүдые бэдэрхэ» тухай ... лаар правительствотай хэлэ... гээ таһалха гэһэн шиидхэбэ... ха баатай болоо.

Энэ шиидхэбэри тухайдань ... ните» газетэ нигэжэ ... Ажалшадай дунда улам ургэ... гаа нэгэдэлэй түлөө худэлөө... лайсатай дайралдан, ФҮХТ... «Форс Ивригиерэй», Кадрнуу... гэдэнийтын конфедерацийн ... рилэгшэд хадаа хуушанай ... нэйшье правительство үнэ ... руулгада туһалхые арсаа гэ... дэрхэ баатай болоһон байна.

Хэблэл газетэнүүд хадаа ... хүлһые дээшэлүүлхын түлөө ... дэ ажалшадай нэгэдэмэл ... нуудай олон тоото жэшээ... дурсан бэшэнэ. Үсэгэлдэр ... ФҮХТ-гэй, «Форс Увриерэй», Кадрнуудай бүгдэнийтын ... цийн түлөөлэгшэд ажалшадай ... туһые хамтадаа хамгаалгын ... өөһэдынгөө хүсэнүүдые Рейн... дууд дээрэ нэгэдхэхээр ... байна. Мүн иимэ шиидхэ... тус профсоюзуудай делегацие... хэдэ хэдэн организацинуудаа... гагдаһан байха юм.

Американска сэрэгүүд ба японска полици забастовконуудые дарана

ТОКИО, августын 20. (ТАСС). «Тохо» гэжэ японско тон томо кинокомпанида хабзатай «кинута» гэжэ киностудиин худэлмэрилэгшэдэй забастовкые американска сэрэгүүд ба японско полици хүсөөр дараба. «Кинута» киностудида болоһон забастовко хадаа дайнай һүүлээр японидо болоһон һайн эмхидхэлтэй ба үнэ удаан болзортой забастовконуудай нэгэниинь байһан юм.

Энэ забастовко хадаа студиин 270 худэлмэрилэгшэдые ба профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдые администрацийн худэлмэриһөө гаргаһаниие буруушаһанай тэмдэг доро апрель соо эхилһэн байгаа. Администрацийн болбол тэдэ хүнүүдэй тус компанида алба хаажа байхадань политическэ бодомжолооор тон дурагүйтэжэ байһан юм.

Студиин тэдэ сотруднигуудые худэлмэриһөө гаргаһан үнэн болото шалтагаан юун байгааб гэхэдэ, тэдэнэр хадаа «Голлибуудын продукцийн» Японидо дүүрэжэ байһаниие буруушаһан ба өөһэдынгөө японска фильмнүүдые үмөөрэһэн байха юм.

Студиин худэлмэрилэгшэдэй тэмсэл 5 һара шахуу үргэлжэлөө.

Студиин администрацийн тө... товкые буу зэбсэгэй хүсөөр ... ди гэжэ найдаһандаа амер... сэрэгэй засагазархидта ... эрижэ хандаба.

Үсэгэлдэр үглөөгүүр амер... танкнууд, американска сэрэг... лици ба японско полицей... киностудида ерэжэ эхилбэ. ... американска сэрэгэй 150 ... скөнүүд ба японско 1.000 ... полицейскэнүүд кино студиие... бүһэлбэ. Американска сэ... студи дээгүүр гойрон нисдэ... студиин хашаан соо болоно... юумэн тухайда американска ... ховэнида дуулгажа байгаа ... жэ мэдээсэгдэнэ. Забастовке... гые американска генерал ... рилбэ.

Сэрэгэй студиин бүһэлгэ... һүүлээр студиин гэрһээ чи... соо гаража ошохые эрилһэн ... тум бастовалагшадта табигдаа... бастовочно комитет тудаад ... оршон байдалые зүбшэн ... студиһаа гаража ошохо гэ... бэ. Тингэһэн мүргөөшье студ... дэлмэрилэгшэдэй тэмсэл ... рэхэгүй байна гэжэ комитет... лэгшэд мэдүүлбэд.

Баруун-германска парламентска советэй заседани болохоёо байна

ЛОНДОН, августын 21. (ТАСС). Рейтер агентствын Висбаденэһээ дамжуулан мэдээсэһэнэй еһоор, баруун-германска парламентска советэй үүгүүшын заседани сентябриин 3-да Бонн городто (английска зоно) болохонь, энэ заседани баруун зонодо хамаатай «Конституци... талха байна. Эзэмдэгдэһэн ... баруун зононуудай союзна ... захиргаануудай түлөөлэгшэ... нидань хабзадаха юм ха.

Вьетнамдахи сэрэгэй ябуулганууд

ШАНХАЙ, августын 21. (ТАСС). Вьетнамска информационно албанай мэдээсэһэн еһоор, байгша оной июниин 19 хүртэрхи зургаан һарын турша соо центральна Вьетнамда французска сэрэгүүдэй гэлтэнь — 2990 солдууд ба офицернүүд алагдаһан, 917 хүн шархатаһан байна. Французска 3 самолет унгаагдаһан байгаа. Вьетнамска сэрэгүүдэй буляан абаһан зэбсэгүүдэй тоодо 5 ехэ буу ба олон тоото ондоо зүйлнүүд бии байна. Вьетнамска сэрэгүүд 888 хүнүүдээ алуулһан ба 453 хүнүүдээ шархатуулһан байха юм.

Августын 2-то Вьетнамын партизануу Биенхоа станци дээрэ ... ровоз бута сохео.

Августын 4-дэ Вьетнамска ... гүүд Рачгиа ба Соктрангиин ... до шоссейгээр ябаһан фран... автоколонидо амжалтатайгаа... лоо.

Харюусалгата редактор
орлогшо Б. ОЧИР

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТА

«Прогресс» «Далайн хаан...
«Эрдэм» «Хөлын бэрэ»

РЕДАКЦИЙН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактера—23, АТС—1.80, зам редактора —3-23, ответ секретаря —3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—4-52, культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов— 4-52 (2 зв.), объявлений— (2-64 2 зв.), Для междугородних переговоров—16.

Н—00428. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 40...